STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY VERICI TRSTENJAK

přednesené dne 13. března 2008 [1]

Obsah

I – Úvod ..... I - 6140

II – Právní rámec ..... I - 6141

III – Skutkový stav a řízení ..... I - 6142

A – Skutkový stav ve sporu v původním řízení ..... I - 6142

B – Řízení před Soudem a napadený rozsudek ..... I - 6145

1. K prvnímu žalobnímu důvodu ..... I - 6145

2. K druhému žalobnímu důvodu ..... I - 6146

3. Ke třetímu žalobnímu důvodu ..... I - 6148

4. K navrhovaným organizačním procesním a důkazním opatřením ..... I - 6148

C – Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení ..... I - 6149

D – Důvody kasačního opravného prostředku a argumenty účastníků řízení .... I - 5150

IV – Právní otázky ..... I - 6154

A – Úvodní poznámky ..... I - 6154

1. Hmotněprávní otázky ..... I - 6154

2. Procesněprávní otázky ..... I - 6156

B – Přezkum důvodů kasačního opravného prostředku ..... I - 6157

1 — Původní jazyk: němčina.

1. První důvod kasačního opravného prostředku: porušení zásady rozdělení úkolů mezi zemí vývozu a zemí dovozu ..... I - 6157

a) K rozdělení úkolů mezi zemí vývozu a zemí dovozu ..... I - 6157

b) K otázce týkající se odchylného posouzení při zneužívajícím chování orgánů státu vývozu ..... I - 6159

2. Druhý důvod kasačního opravného prostředku: porušení práva nahlížet do spisu nebo jiných práv obhajoby ..... I - 6161

3. Třetí důvod kasačního opravného prostředku: rozložení důkazního břemene ..... I - 6166

4. Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku: neprovedení organizačních procesních opatření a dokazování ..... I - 6170

5. Pátý důvod kasačního opravného prostředku: právní posouzení dokumentů nebo skutečností ohledně údajného porušení povinností tureckých orgánů a Komise ..... I - 6171

a) K údajnému porušení povinností tureckých orgánů ..... I - 6171

i) Hodnocení sporných osvědčení 32 A.TR.1 jakožto padělků ..... I - 6171

ii) K osvědčení A.TR.1 WVB D437214 ..... I - 6172

iii) Nesplnění povinnosti tureckých celních orgánů ohledně razítek ..... I - 6172

iv) Nesplnění povinnosti tureckých orgánů ohledně registrace úředních dokladů ..... I - 6172

v) Nesplnění povinnosti tureckých orgánů spočívající v součinnosti při vydávání chybných osvědčení ..... I - 6173

vi) Nesplnění povinnosti tureckých orgánů v rámci vzájemné správní pomoci ..... I - 6173

vii) Nesplnění povinnosti tureckých orgánů z důvodu jiných okolností a zmaření šetření v Mersinu ..... I - 6174

b) K údajnému porušení povinností Komise ..... I - 6174

i) Nesplnění povinnosti při dohledu nad preferenční úpravou ohledně Turecka ..... I - 6174

ii) Nesplnění povinnosti opomenutím zaslat otisky razítek ..... I - 6175

iii) Porušení povinnosti včasného varování dovozců ..... I - 6176

iv) Nesplnění povinnosti při objasňování a posuzování skutkových okolností při šetřeních v Turecku ..... I - 6178

c) Mezitímní výsledek ..... I - 6178

6. K šestému důvodu kasačního opravného prostředku: Komise se neobrátila na celní výbor, popřípadě Radu přidružení ..... I - 6178

7. K sedmému důvodu opravného prostředku: nesprávné posouzení oprávněného zájmu navrhovatelky ohledně A.TR.1 WVB D437214 ..... I - 6179

8. K osmému důvodu kasačního opravného prostředku: zvážení na základě rizika a ekvity ..... I - 6181

9. K devátému důvodu kasačního opravného prostředku: porušení čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS ..... I - 6182

V – Výsledek posouzení ..... I - 6184

VI – Náklady řízení ..... I - 6184

VII – Závěry ..... I - 6185

I – Úvod

1. V projednávané věci má Soudní dvůr Evropských společenství rozhodnout o kasačním opravném prostředku, který podala společnost C.A.S. SpA proti rozsudku Soudu prvního stupně ze dne 6. února 2007 ve věci C.A.S. SpA v. Komise [2]. Navrhovatelka v řízení o kasačním opravném prostředku a žalobkyně v řízení v prvním stupni (dále jen „navrhovatelka“) požaduje zrušení tohoto rozsudku, jímž Soud potvrdil rozhodnutí Komise ze dne 18. října 2002 (REC 10/01, dále jen „sporné rozhodnutí“) neschválit vrácení dovozního cla ve výši 1 702 340,25 eur požadované navrhovatelkou ohledně třiceti dvou z celkem čtyřiceti osmi předložených dovozních osvědčení, a v důsledku toho zamítl její žalobu na částečné zrušení tohoto rozhodnutí.

2 — Rozsudek ze dne 6. února 2007 (T-23/03, Sb. rozh. s. I-3923, dále jen „napadený rozsudek“).

II – Právní rámec

Právní úprava prominutí cla

2. Co se týče možnosti prominutí dovozního cla, stanoví článek 239 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307, dále jen „CKS"), toto:

„Dovozní nebo vývozní clo lze […] prominout v […] případech […], [které vyplývají] z okolností, jež nelze přičítat podvodnému jednání nebo hrubé nedbalosti zúčastněné osoby. Případy, kdy lze toto ustanovení použít, a příslušná procesní pravidla se vymezí postupem projednávání ve výboru […]"

3. Článek 905 odst. 1 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 (Úř. věst. L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3, dále jen „prováděcí nařízení k CKS"), stanoví:

„1. Pokud rozhodující celní orgán, jemuž je podána žádost o vrácení nebo prominutí cla podle čl. 239 odst. 2 [CKS], není schopen přijmout rozhodnutí podle článku 899, a je-li možno z odůvodnění žádosti usuzovat, že se jedná o zvláštní situaci, která vznikla na základě okolností, jejichž vznik nelze přičítat hrubé nedbalosti ani podvodnému jednání zúčastněné osoby, předloží členský stát, o jehož orgán se jedná, věc Komisi k vyřízení postupem podle článků 906 až 909.

[…]"

4. Článek 904 písm. c) prováděcího nařízení k CKS zní:

„Dovozní clo se nevrátí ani nepromine, je-li žádost o vrácení nebo prominutí cla v daném případě odůvodněna pouze tím, že:

[…]

c) byly, byť i v dobré víře, předloženy za účelem uplatnění preferenčního sazebního zacházení pro zboží navrhované v celním prohlášení k propuštění do volného oběhu doklady, které se později projevily jako chybné, padělané nebo neplatné k tomuto účelu."

5. Článek 236 CKS stanoví:

„1) Dovozní nebo vývozní clo se vrátí, jestliže se zjistí, že v době, kdy bylo zaplaceno, nebyla jeho částka dlužná ze zákona nebo že byla zaúčtována v rozporu s čl. 220 odst. 2.

Dovozní nebo vývozní clo se promine, jestliže se zjistí, že v době, kdy bylo zaúčtováno, nebyla jeho částka dlužná ze zákona nebo že byla zaúčtována v rozporu s čl. 220 odst. 2.

Clo se nevrátí ani nepromine, jestliže skutečnosti, které vedly k zaplacení nebo k zaúčtování částky, která nebyla dlužná ze zákona, vyplývají z úmyslného jednání zúčastněné osoby.

[…]“

6. Článek 220 odst. 2 písm. b) CKS stanoví, že se dodatečné zaúčtování cla vyplývajícího z celního dluhu neprovede, pokud částka cla dlužného ze zákona nebyla zaúčtována následkem chyby ze strany celních orgánů, kterou nemohla osoba povinná zaplatit clo přiměřeným způsobem zjistit, a pokud tato osoba jednala v dobré víře a dodržela všechna ustanovení platných předpisů týkající se celního prohlášení.

III – Skutkový stav a řízení

A – *Skutkový stav ve sporu v původním řízení*

7. Navrhovatelka je společnost založená podle italského práva a 95,1% dceřiná společnost společnosti Steinhauser GmbH (dále jen „Steinhauser“), se sídlem v Ravensburgu (Německo). Hlavní činnost navrhovatelky spočívá ve zpracovávání dovážených koncentrátů ovocných šťáv a současně se zabývá dovozem těchto produktů do Itálie. Obchodní vztahy se zahraničními dodavateli udržuje především společnost Steinhauser.

8. Podle skutkových zjištění Soudu navrhovatelka mezi 5. dubnem 1995 a 20. listo-

padem 1997 dovezla koncentráty jablečné a hruškové šťávy deklarované jako dovezené a pocházející z Turecka a uvedla je do volného oběhu ve Společenství. Dovoz tohoto druhu produktu do Společenství proběhl s využitím osvědčení A.TR.1, takže tyto produkty byly osvobozeny od cla, tak jak je stanoveno Dohodou o přidružení a dodatkovým protokolem.

9. Celní služba v Ravenně (Itálie) provedla dodatečnou kontrolu dokumentů, která se týkala pravosti osvědčení A.TR.1 D141591, předloženého navrhovatelkou při jednom z dovozů, ke kterým došlo v období od 5. dubna 1995 do 20. listopadu 1997. Podle článku 29 rozhodnutí č. 1/95 byla tureckým orgánům zaslána žádost o ověření pravosti uvedeného osvědčení.

10. Dopisem ze dne 15. května 1998 informovaly turecké orgány celní službu v Ravenně, že z provedené kontroly vyplývá, že osvědčení není pravé, jelikož nebylo vydáno tureckými celními orgány. Krom toho oznámily, že budou provedeny další kontroly.

11. V důsledku toho provedly italské orgány dodatečnou kontrolu 103 osvědčení A.TR.1 předložených navrhovatelkou při různých dovozech.

12. Dopisem ze dne 10. července 1998 informovalo stálé zastoupení Turecké republiky při Evropské unii (dále jen „stálé zastoupení Turecka“) Komisi o tom, že osvědčení A.TR.1 předložená navrhovatelkou a uvedená v příloze k tomuto dopisu, která se týkala vývozů turecké společnosti Akman do Itálie, jsou chybná („false“). Komise tento dopis předala italským celním orgánům dopisem ze dne 20. července 1998.

13. Mezi 12. a 15. říjnem 1998, jakož i mezi 30. listopadem a 2. prosincem 1998 uskutečnila Koordinační jednotka Komise pro boj proti podvodům (UCLAF, předchůdce OLAF) inspekce v Turecku.

14. Dopisem ze dne 8. března 1999 informovalo stálé zastoupení Turecka celní službu v Ravenně, že třicet dvě osvědčení A.TR.1 předložená navrhovatelkou (dále jen „sporná osvědčení“), zahrnující osmnáct osvědčení uvedených v příloze k dopisu ze dne 10. července 1998, nebylo ani vystaveno, ani potvrzeno tureckými orgány.

15. Italské celní orgány se domnívaly, že z veškeré korespondence mezi nimi, Komisí, UCLAF a tureckými orgány vyplývá, že turecké orgány mají za to, že čtyřicet osm osvědčení A.TR.1, včetně sporných osvědčení týkajících se vývozů do Itálie uskutečněných navrhovatelkou prostřednictvím turecké společnosti Akman, je buďto chybných, nebo nesprávných. Uvedená třicet dvě sporná osvědčení [odpovídající clu v celkové hodnotě 3 296 190 371 LIT (italských lir), tj. 1 702 340,25 eur] byla považována za chybná, jelikož nebyla ani vydána, ani potvrzena tureckými celními orgány. Naopak zbývajících šestnáct osvědčení (odpovídajících clu v celkové hodnotě 1 904 763 758 LIT, tj. 983 728,38 eur) bylo kvalifikováno jako neplatná, jelikož, třebaže byla vydána tureckými celními orgány, dotčené zboží nepocházelo z Turecka. Jelikož všech čtyřicet osm osvědčení bylo kvalifikováno jako chybná nebo neplatná, nelze na zboží, k němuž se vztahují, uplatňovat preferenční zacházení poskytované na dovozy tureckých zemědělských produktů. V důsledku toho italská celní správa požadovala po navrhovatelce uhrazení dlužného cla v celkové výši 5 200 954 129 LIT, tj. 2 686 068,63 eur.

16. Dopisem ze dne 28. března 2000 zaslala navrhovatelka celní službě v Ravenně žádost o dodatečné nezaúčtování a vrácení požadovaného dovozního cla, přičemž vycházela z čl. 220 odst. 2 písm. b) a z článků 236 a 239 CKS. Na podporu své žádosti uplatňovala navrhovatelka svoji dobrou víru, nezjistitelná pochybení příslušných orgánů, jakož i jim přičitatelná nesplnění povinností.

17. Dopisem ze dne 30. listopadu 2001 požádala Italská republika Komisi o rozhodnutí, zda je odůvodněné, aby nebylo provedeno dodatečné zaúčtování dovozního cla, jež bylo na navrhovatelce požadováno na základě čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS, nebo aby bylo toto clo na základě článku 239 CKS vráceno.

18. Dopisem ze dne 3. června 2002 musela Komise požádat o určité doplňující informace italské orgány, které odpověděly dopisem ze dne 7. června 2002.

19. Dopisem ze dne 25. července 2002 informovala Komise navrhovatelku o svém úmyslu nevyhovět její žádosti. Před přijetím konečného rozhodnutí vyzvala nicméně Komise navrhovatelku k tomu, aby jí předala své případné vyjádření a aby nahlédla do spisu a seznámila se s nedůvěrnými doku-

menty. Dne 6. srpna 2002 nahlédli zástupci navrhovatelky v prostorách Komise do správního spisu. Krom toho podepsali prohlášení potvrzující, že měli přístup k dokumentům uvedeným v jeho příloze.

20. Dopisem ze dne 15. srpna 2002 předložila navrhovatelka Komisi své vyjádření. Trvala v něm zejména na svém stanovisku, že se příslušné celní orgány dopustily aktivních pochybení, která byla pro ni nezjistitelná, přičemž tato pochybení považovala i za nesplnění povinností, která mohou zakládat zvláštní situaci ve smyslu článku 239 CKS.

21. Dne 18. října 2002 přijala Komise sporné rozhodnutí oznámené navrhovatelce dne 21. listopadu 2002. Komise zaprvé dospěla k závěru, že je odůvodněné provést dodatečné zaúčtování dovozního cla, které bylo předmětem žádosti. Zadruhé však Komise dospěla k závěru, že je odůvodněné provést vrácení dovozního cla, pokud jde o část žádosti týkající se šestnácti neplatných osvědčení, jelikož se navrhovatelka ve vztahu k nim nachází ve zvláštní situaci ve smyslu článku 239 CKS. Zatřetí, co se týče třiceti dvou sporných osvědčení, Komise naopak došla k závěru, že navrhovatelkou uplatňované okolnosti nemohou zakládat zvláštní situaci ve smyslu článku 239 CKS. V důsledku toho Komise v článku 2 sporného rozhodnutí rozhodla, že není odůvodněné provést vrácení příslušného dovozního cla ve výši 1 702 340,25 eur.

B – *Řízení před Soudem a napadený rozsudek*

22. Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 29. ledna 2003 podala navrhovatelka žalobu proti Komisi směřující ke zrušení článku 2 sporného rozhodnutí. Na podporu svých návrhových žádání uplatňovala tři žalobní důvody, přičemž první z nich vycházel z porušení práv obhajoby, druhý z porušení článku 239 CKS a třetí z porušení čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS.

23. Komise navrhla, aby Soud žalobu zamítl a uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

24. Soud žalobu zamítl v plném rozsahu.

1. K prvnímu žalobnímu důvodu

25. Prvním žalobním důvodem navrhovatelka uplatňovala, že v průběhu správního řízení byla porušena její práva obhajoby tím, že jí sice byl umožněn přístup ke spisu obsahujícímu dokumenty, na kterých Komise založila sporné rozhodnutí, ale že neměla přístup k dokumentům, které měly

rozhodující důležitost při celkovém posouzení skutkového stavu provedeném Komisí.

26. Soud při zamítnutí tohoto žalobního důvodu rozhodl v bodě 88 napadeného rozsudku, že v této oblasti zásada dodržování práv obhajoby zahrnuje pouze to, aby mohl dotyčný užitečně vyjádřit svoje stanovisko k důkazům, včetně dokumentů použitých Komisí v jeho neprospěch při odůvodnění jejího rozhodnutí, a že proto Komise nemusí na základě vlastní iniciativy poskytnout přístup k veškerým dokumentům, které mají případný vztah k projednávanému případu, který jí byl předložen v rámci žádosti o prominutí.

27. Soud poté v bodě 92 rozhodl, že okolnost, že dokumenty, do nichž navrhovatelka kasačního opravného prostředku nemohla během správního řízení nahlédnout, nebyly výslovně uvedeny ve sporném rozhodnutí, nevylučuje případnou možnost, že některé z těchto dokumentů byly vzaty za základ sporného rozhodnutí. To podle Soudu nemůže platit pro veškerou rozsáhlou korespondenci, na niž odkazuje navrhovatelka, neboť se přinejmenším u některých z těchto dokumentů jedná o písemnosti, které se týkají pouze kontextu dané věci. Co se týče těchto dokumentů, které „se týkají kontextu“, Soud dovodil, že případné nepředání dokumentů, které nesloužily odůvodnění sporného rozhodnutí, není relevantní, jelikož takové dokumenty nemohou mít na sporné rozhodnutí v žádném případě dopad. V důsledku toho musí být první žalobní důvod, co se týče nepředání takových dokumentů, zamítnut jako neúčinný.

28. Ohledně dokumentů, které Komise použila k odůvodnění sporného rozhodnutí, Soud v bodech 98 až 100 napadeného rozsudku konstatoval, že navrhovatelka nahlédla v prostorách Komise do spisu a podepsala písemné prohlášení, ve kterém výslovně potvrzuje, že měla přístup ke všem dokumentům majícím přímý a nepřímý vztah ke spornému spisu. Mimoto byl k tomuto prohlášení připojen seznam s výčtem všech dokumentů, ke kterým měl zástupce navrhovatelky přístup. Na základě tohoto seznamu Soud konstatoval, že navrhovatelka ve skutečnosti nahlédla do některých dokumentů, do nichž údajně nahlédnout nemohla.

29. Co se týče korespondence Komise a UCLAF s tureckými orgány a vnitrostátními celními orgány členských států, Soud rozhodl, že nic nepřipouští domněnku, že by Komise sporné rozhodnutí založila na jiných dokumentech, než které byly uvedeny ve spisu, k němuž měla navrhovatelka přístup při svém nahlédnutí do spisu dne 6. srpna 2002.

2. K druhému žalobnímu důvodu

30. Druhý žalobní důvod, který vycházel z porušení čl. 239 CKS a byl rovněž Soudem zamítnut, se člení na čtyři části. První část se týká nesprávné kvalifikace průvodního osvědčení A.TR.1 D437214. Druhá a třetí část pojednává o závažných nesplněních

povinností přičítaných tureckým orgánům a nesplněních povinností přičítaných Komisi, s cílem prokázat existenci zvláštní situace ve smyslu článku 239 celního kodexu Společenství. Konečně čtvrtá část se týká neexistence hrubé nedbalosti na straně navrhovatelky a posouzení obchodních rizik.

31. S ohledem na první část druhého žalobního důvodu Soud nejprve připomněl, že určení původu zboží spočívá na rozdělení pravomocí mezi orgány státu vývozu a státu dovozu, přičemž orgány státu vývozu určují původ, a poté zkoumal korespondenci mezi Komisí, italskými orgány a tureckými orgány. Soud k tomu v bodě 122 uvedl, že Komise v části sporného rozhodnutí týkající se padělaných osvědčení vycházela především z dopisu tureckých orgánů ze dne 8. března 1999 zaslaného celní službě v Ravenně. Soud ovšem při porovnání obsahu tohoto dopisu s obsahem pozdějších sdělení tureckých orgánů konstatoval, že posouzení osvědčení není zcela jednoznačné a že Komise před přijetím sporného rozhodnutí nemohla platně dojít k závěru, že je osvědčení D437214 padělané (body 124 a 128). To však ještě nemůže vést ke zrušení sporného rozhodnutí vzhledem k obsahu dopisu ze dne 22. srpna 2003, to znamená z doby po vydání sporného rozhodnutí, v němž turecké orgány potvrdily své závěry obsažené v jejich dopisu ze dne 8. března 1999, neboť navrhovatelka nemá legitimní zájem na zrušení rozhodnutí z důvodu právní vady v případě, kdy zrušení rozhodnutí může vést pouze k nahrazení zrušeného rozhodnutí novým rozhodnutím s totožným obsahem (bod 133).

32. Soud poté zkoumal druhou část druhého žalobního důvodu, která se týká různých tvrzení ohledně nesplnění povinnosti tureckých orgánů, která spočívají zejména na tezi, podle které turecké orgány sporná osvědčení skutečně vydaly a potvrdily.

33. V této souvislosti Soud nejprve v bodech 150 až 152 napadeného rozsudku uvedl jednak to, že zjištění, zda jsou dokumenty vydané tureckými orgány pravé, nebo padělané, přísluší pouze těmto orgánům, a jednak to, že tyto orgány dospěly k závěru, že sporná osvědčené jsou padělaná. Poté zamítl tvrzení navrhovatelky, že otisky razítek a podpisy na sporných osvědčeních prokazují, že tato osvědčení byla zřejmě vydána a potvrzena tureckými orgány. Krom toho vedení rejstříků osvědčení vydaných tureckými orgány není výslovně požadováno ani v Dohodě o přidružení, ani v prováděcích předpisech k této dohodě (bod 161). Soud dále uvedl, že předložení dokumentů, které se ukáží být chybnými, neumožňuje samo o sobě dospět k závěru o jakékoliv koluzi mezi vývozci a celními orgány, které je vydávají (body 167 a 168). Konečně Soud rozhodl, že turecké

orgány neporušily své povinnosti poskytnout správní pomoc a že tvrzení navrhovatelky nejsou podepřena žádným důkazem (body 216 až 218).

34. Následně Soud zkoumal třetí část druhého žalobního důvodu, která se týká řady tvrzených porušení povinností Evropské komise.

3. Ke třetímu žalobnímu důvodu

35. V tomto ohledu Soud nejprve připomněl šetření provedená UCLAF v Turecku a rozhodl, že nebyl podán důkaz, že by Komise v rámci správní pomoci dohodnuté s Tureckou republikou narazila na obtíže, jež by odůvodňovaly předložení věci Radě přidružení nebo Smíšenému výboru celní unie (body 238 až 240). Soud poté dospěl k názoru, že ani Dohoda o přidružení, ani rozhodnutí Rady přidružení, ani použitelná právní úprava Společenství nestanoví povinnost předávání vzorů razítek a podpisových vzorů mezi smluvními stranami (body 249 až 257), informaci dovozců pro případ pochybností o řádnosti celních úkonů, které jimi byly provedeny v rámci preferenčního zacházení (bod 270) nebo povinnost UCLAF použít určitou vyšetřovací metodu (bod 284).

4. K navrhovaným organizačním procesním a důkazním opatřením

36. Čtvrtou část druhého žalobního důvodu, která vychází z neexistence hrubé nedbalosti navrhovatelky, zamítl Soud jako neúčinnou poté, co konstatoval, že Komise nezaujala v části sporného rozhodnutí týkající se padělaných osvědčení stanovisko k otázce péče nebo nedbalosti navrhovatelky (body 295 a 296).

37. Soud poté zamítl třetí žalobní důvod vycházející z porušení čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS, jelikož navrhovatelka nebyla schopna prokázat, že by aktivní jednání příslušných orgánů přispělo k vystavení nebo přijetí sporných osvědčení, která se ukázala být chybnými (body 303 až 307).

38. Konečně, Soud zamítl předkládané důkazní prostředky a navrhovatelkou požadovaná provádění důkazů jako buďto bezpředmětné, anebo nevýznamné či nepotřebné pro rozhodnutí sporu (body 314 až 333).

C – Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení

39. Projednávaný kasační opravný prostředek byl navrhovatelkou podán dne 13. dubna 2007 a zapsán do rejstříku kanceláře Soudního dvora dne 16. dubna 2007.

40. Navrhovatelka žádá, aby Soudní dvůr

– zrušil rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 6. února 2007 ve věci T-23/03;

– vyhověl návrhům předloženým v prvním stupni řízení nebo podpůrně vrátil věc Soudu prvního stupně k rozhodnutí;

– vyhověl návrhům na organizační procesní opatření předloženým navrhovatelkou dne 28. ledna 2003, 4. srpna 2003 a 11. srpna 2003 a

– uložil žalované v prvním stupni náhradu nákladů řízení.

41. Spisem účastníka řízení ze dne 22. června 2007, zapsaným do rejstříku kanceláře Soudního dvora dne 25. června 2007, podala Komise kasační odpověď, ve které navrhuje, aby Soudní dvůr

– kasační opravný prostředek v plném rozsahu zamítl,

– vyhověl v plném rozsahu návrhovým žádáním, která Komise předložila v prvním stupni, a

– uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení, včetně nákladů řízení v prvním stupni.

42. Usnesením ze dne 30. července 2007 předseda Soudního dvora rozhodl, že není nutné podání repliky.

43. Po písemné části řízení se dne 10. ledna 2008 konalo jednání, na němž byla vyslechnuta ústní vyjádření účastníků řízení.

D – *Důvody kasačního opravného prostředku a argumenty účastníků řízení*

44. Úvodem Komise poukazuje na to, že kasační opravný prostředek stojí a padá s předpokladem, že sporná osvědčení nejsou padělaná. Soud přitom v napadeném rozsudku konstatoval, že třicet dvě sporná osvědčení A.TR.1 byla padělána a nebyla vystavena tureckými celními orgány. Cílem kasačního opravného prostředku je popřít toto skutkové zjištění Soudu, a tudíž je nepřípustný. Navíc Komise vznáší proti určitým důvodům kasačního opravného prostředku různé námitky nepřípustnosti.

45. Navrhovatelka uplatňuje devět důvodů kasačního opravného prostředku.

46. Svým *prvním důvodem kasačního opravného prostředku* zastává *navrhovatelka* názor, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, když se domníval, že turecké orgány mají výlučnou příslušnost pro zkoumání pravosti nebo správnosti průvodních osvědčení A.TR.1. Navrhovatelka v tomto ohledu trvá na tom, že v případě, kdy existují dostatečné objektivní důkazy, že se příslušné celní orgány třetího státu podílely na předmětných nesrovnalostech – nebo i při pouhém konkrétním podezření z takovýchto jednání – výlučná příslušnost těchto orgánů zaniká.

47. Podle názoru *Komise* vzhledem k závěru Soudu, že nebyla prokázána účast tureckých orgánů na padělání sporných osvědčení, neexistuje důvod k pochybnostem o dělbě úkolů mezi tureckými celními orgány a celními orgány Společenství.

48. Svým *druhým důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelka* tvrdí, že se Soud nesprávně domníval, že se právo na nahlížení do spisu vztahuje pouze na dokumenty, na nichž Komise založila své sporné rozhodnutí. I důvěrné dokumenty musí být předmětem práva na nahlížení do spisu. Komise musí přinejmenším informovat o existenci důvěrných dokumentů a připojit jejich nedůvěrné shrnutí.

49. *Komise* odpovídá, že tvrzení navrhovatelky nemá oporu v právu Společenství.

50. Svým *třetím důvodem kasačního opravného prostředku* vytýká *navrhovatelka*, že jí Soud uložil celé důkazní břemeno ohledně těch skutkových okolností, které zakládají „zvláštní situaci“ ve smyslu článku 239 CKS a článku 905 prováděcího nařízení k CKS, pokud se jednalo o skutkové okolnosti v třetích zemích (v daném případě v Turecku) nebo o skutkové okolnosti v oblasti činnosti a vlivu Komise. Takovéto rozložení důkazního břemene požaduje od žalujícího účastníka řízení cosi nemožného a nepřiměře-

ného. Své důkazní povinnosti učinila navrhovatelka dle svého vyjádření zadost uvedením objektivních indicií zakládajících závažné pochybnosti a určitou hodnověrnost předmětných nesrovnalostí.

51. Podle názoru Komise se v tomto ohledu nejedná o otázku rozložení důkazního břemene. Otázka rozložení důkazního břemene vyvstává spíše teprve tehdy, je-li sporné skutkové tvrzení doložitelné přinejmenším v hrubých rysech. Oproti tomu by obrácení důkazního břemene vedlo k situaci, kdy by jak Komise, tak i celní orgány členských i třetích států byly *a priori* vystaveny „obecnému podezření" a Komisi by bylo uloženo podání – často nemožného – důkazu o opaku. Navíc Komise zdůrazňuje, že se jedná o pouhé dohady navrhovatelky, a nikoli o objektivní indicie.

52. Svým *čtvrtým důvodem kasačního opravného prostředku* zastává *navrhovatelka* názor, že Soud nepřipuštěním jí navrhovaných důkazních prostředků a provádění důkazů porušil čl. 68 odst. 1 jednacího řádu Soudu. To platí tím spíše, že na ni Soud kladl velmi vysoké požadavky ohledně důkazního břemene. Navíc se Soud vzhledem k tomu, že se její návrhové žádání vztahovalo jednak k veškerým podkladům ve spisu, a jednak pouze příkladmo k určitým dokumentům, například ke zprávě OLAF ze dne 9. prosince 1998, neprávem domníval, že je její návrh na předložení dokumentů ze správního spisu bezpředmětný (bod 313).

53. *Komise* uvádí, že Soud správně zamítl návrhy navrhovatelky na provedení důkazů a předložení důkazních prostředků jako neúčelné a nepodstatné, neboť spis již obsahoval relevantní a vnitřně soudržné důkazy.

54. *Pátý důvod kasačního opravného prostředku* se týká nesprávných posouzení, kterých se Soud údajně dopustil při právní kvalifikaci dokumentů či skutečností týkajících se porušení povinností tureckých orgánů a Komise.

55. Ohledně tvrzených porušení povinností tureckých orgánů se *navrhovatelka* zaprvé domnívá, že Soud právně chybně vyložil a kvalifikoval sporná osvědčení. Zadruhé podrobuje výtkám výklad padělání osvědčení A.TR.1 D437214 podaný Soudem. Zatřetí tvrdí, že porovnání otisků razítek na osvědčeních, které byla uznána za nesprávná, s otisky na osvědčeních pokládaných za padělaná nevykazuje žádné rozdíly, což ukazuje, že sporná osvědčení byla kvalifikována jako padělaná nesprávně. Začtvrté je navrhovatelka toho názoru, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, když neuznal, že Turecko mělo na základě různých ustanovení rozhodnutí č. 1/95 a č. 1/96 právní povinnost k registraci vystavených osvědčení. Krom toho kritizuje úvahu Soudu, že padělatelé mají veškerý zájem na tom, aby pro padělaná osvědčení použili

registrační číslo, které odpovídá řádnému osvědčení. Přitom se opírá o předpoklad, že by byl dvojí dovoz pod týmž registračním číslem okamžitě nápadný, zvláště proto, že dovozním přístavem byla Ravenna, a přesto ani v jednom případě nebylo zjištěno zdvojené registrační číslo. Zapáté navrhovatelka tvrdí, že turecké orgány spolupůsobily při vystavování sporných osvědčení, neboť by při svém odbavování vývozů byly mohly zabránit používání padělaných osvědčení tím, že by byly kontrolovaly předložená osvědčení i zboží. Zašesté kritizuje navrhovatelka právní posouzení Soudu ohledně tvrzeného nesplnění povinnosti tureckých orgánů v rámci správní pomoci, a zejména jeho zjištění, že si tyto orgány vzájemně neodporovaly. Konečně uvádí různé okolnosti, které podle jejího názoru prokazují součinnost tureckých orgánů při vydávání sporných osvědčení.

56. *Komise* úvodem zastává názor, že navrhovatelka nesprávně posuzuje povahu zjištění Soudu ohledně pátého důvodu kasačního opravného prostředku. Tato zjištění se netýkají právních otázek, ale jsou zjištění skutkovými, která nemohou být zpochybněna v řízení o kasačním opravném prostředku. Navíc navrhovatelka v rámci pátého důvodu kasačního opravného prostředku nepřípustně znovu vyložila argumenty, které již uvedla v prvoinstančním řízení. Není s to ukázat, v jaké míře se Soud ohledně této věci dopustil nesprávného právního posouzení. Její tvrzení nejsou doložena a nejsou průkazná. Vedení rejstříků nebylo stanoveno ani v Dohodě o přidružení, ani v jiných právních předpisech použitelných v této věci.

57. Ohledně tvrzených porušení povinností Komise zastává *navrhovatelka* názor, že existují dostatečné objektivní indicie pro systematická a vědomá porušování práva příslušnými tureckými orgány, jež měly být důvodem pro zesílenou kontrolu preferenčního zacházení ze strany Komise. Opírajíc se o článek 93 prováděcího nařízení k CKS a článek 4 rozhodnutí č. 1/96, zastává navrhovatelka názor, že po celé období, na které se vztahují sporné dovozy (1995 až 1997) podléhaly Turecká republika a Komise právní povinnosti předávat nebo vyžadovat vzory razítek příslušných tureckých celních orgánů. Soud se nesprávného právního posouzení dopustil i tím, že nedospěl k závěru, že Komise byla povinna varovat dovozce koncentrátů ovocných šťáv nejpozději koncem roku 1994 nebo počátkem roku 1995 před nesrovnalostmi, k nimž docházelo v Turecku při vydávání průvodních osvědčení A.TR.1. Navíc UCLAF porušila svou povinnost, vyplývající z článků 1 a 3 nařízení (ES) č. 1073/99, provést v Turecku řádné šetření, neboť neuplatnila určité vyšetřovací metody.

58. Podle názoru *Komise* se navrhovatelka opět omezuje na to, že napadá skutková zjištění a posouzení Soudu. Ani Turecko ani ona nebyly podle právních norem použitelných v daném případě povinny předkládat vzory razítek nebo podpisové vzory. Co se týče povinnosti varovat dovozce, kterou

Komise podle názoru navrhovatelky údajně má, Komise připomíná, že v této věci sporné dovozy byly uskutečněny v období od dubna 1995 do listopadu 1997, zatímco pochybnosti o pravosti a obsahové správnosti tureckých osvědčení A.TR.1 vyvstaly teprve později, počínaje rokem 1998.

59. *Navrhovatelka* svým *šestým důvodem kasačního opravného prostředku* tvrdí, že Soud opominul kvalifikovat skutečnost, že Komise nepředložila věc celnímu výboru/Radě přidružení, jako protiprávní jednání. V této souvislosti se odvolává na rozsudek „Turecké televizory“ [3].

60. *Komise* uvádí, že vzhledem k trvalé a plné ochotě tureckých orgánů ke spolupráci neměla důvod předkládat věc celnímu výboru nebo Radě přidružení.

61. Svým *sedmým důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelka* tvrdí, že Soud nevzal na zřetel její legitimní zájem na zrušení sporného rozhodnutí ohledně osvědčení A.TR.1 D437214, neboť vzhledem k tříleté lhůtě podle čl. 218 odst. 3 CKS vztahující se k rozsudku Soudu o údajném „padělání“ osvědčení D437214 nebylo nadále přípustné vybrat na základě nového rozhodnutí již jednou prominuté nebo vrácené clo.

62. Podle názoru Komise je výklad článků 905 a následujících prováděcího nařízení k CKS a čl. 218 odst. 3 CKS provedený navrhovatelkou nesprávný, neboť sporné rozhodnutí bylo přijato ve výše zmíněných lhůtách a nebylo Soudem zrušeno.

63. Svým *osmým důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelka* Soudu vytýká, že nevzal na zřetel, že i za předpokladu, že by sporná osvědčení nebyla pravá, by vzhledem k hrubým pochybením tureckých orgánů a Komise nebylo s přihlédnutím ke vztahu mezi hospodářskými subjekty a správními orgány spravedlivé nechat ji nést škodu způsobenou sporným rozhodnutím.

64. *Komise* připomíná, že ve sporném rozhodnutí nezaujala stanovisko k otázce náležité péče nebo nedbalosti navrhovatelky, a že tudíž tvrzení navrhovatelky týkající se této otázky není relevantní.

65. Svým *devátým důvodem kasačního opravného prostředku* vytýká *navrhovatelka* Soudu, že ve smyslu čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS nekonstatoval aktivní součinnost tureckých celních orgánů při vydávání a použití osvědčení 32 A.TR.1, jež jsou v této věci sporná.

3 — Rozsudek Soudu ze dne 10. května 2001, Kaufring a další v. Komise (spojené věci T-186/97, T-187/97, T-190/97 až T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 až T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 a T-147/99, Recueil, s. II-1337).

66. Komise k tomu uvádí, že vzhledem ke skutečnosti, že se v projednávané věci jedná o padělaná osvědčení, která nebyla vystavena tureckými orgány, schází zde právě „aktivní omyl“ tureckých orgánů ve smyslu čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS.

IV – Právní otázky

A – *Úvodní poznámky*

1. Hmotněprávní otázky

67. Dne 22. října 1992 vstoupilo v platnost nařízení (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, jež podle svého článku 253 nabylo účinnosti dnem 1. ledna 1994. Celní předpisy rozptýlené v četných nařízeních a směrnicích byly na základě celní unie sloučeny do jednoho celního kodexu, který obsahuje celní právo včetně prováděcích předpisů vydaných na úrovni Společenství i jednotlivých členských států. Obecná ustanovení a procesní pravidla celního kodexu mají při vycházení z konceptu vnitřního trhu zajistit jednotné uplatňování veškerých opatření v oblasti celních tarifů i jiných opatření, včetně zemědělskopolitických a obchodněpolitických, vydávaných Společenstvím ohledně výměny zboží mezi ním a třetími zeměmi. Kodifikace celního práva Společenství se neomezila na legislativně technické zpracování existujícího celního práva, nýbrž byly provedeny i změny, které činí celé právo vnitřně soudržnějším, zjednodušují jej, a měly by uzavřít dosavadní mezery, aby se tak umožnilo vytvoření celistvé úpravy ve Společenství. Celní kodex tedy stanoví nové předpisy, mimo jiné pro následné vybírání, vracení a promíjení dovozního a vývozního cla, které jsou zčásti rekodifikací dřívějšího práva, a zčásti do tohoto práva zavedly změny [4].

68. Ke starším právním normám Společenství, které byly zrušeny v důsledku zavedení celního kodexu, patřilo podle čl. 251 CKS nařízení (EHS) č. 1697/79 [5], jehož článek 13 je považován za předchůdce ustanovení dnešního článku 239 CKS [6] a byl Soudním dvorem několikrát vykládán. Stejně jako u této dřívější

4 — Viz Dollen, M., „Nacherhebung, Erstattung und Erlass von Abgaben nach dem neuen Zollkodex“, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, sešit 24/1993, s. 754, 755; Berr, C., Trémeau, H., *Le droit douanier*, 4. vydání, Paříž 1997, s. 219.

5 — Nařízení Rady (EHS) č. 1697/79 ze dne 24. července 1979 o vybírání dovozního nebo vývozního cla po propuštění zboží, které nebylo požadováno od osoby zodpovědné za zaplacení cla ze zboží navrženého v celním prohlášení do celního režimu s povinností platit toto clo.

6 — Viz Müller-Eiselt, P., „Nacherhebung – Erlass – Erstattung – Gedanken zum Vertrauensschutz in die Zollerhebung“, *Vertrauensschutz in der Europäischen Union*, Köln 1998, s. 106.

úpravy se u článku 239 CKS jedná o generální klauzuli vycházející z úvah o spravedlivosti a přiměřenosti [7], v jejímž rámci může být za účelem naplnění ochrany dobré víry v jiných než prakticky nejčastěji se vyskytujících a výslovně upravených případech dlužné dovozní nebo vývozní clo v podstatě skutečně prominuto nebo vráceno, pokud nedošlo k podvodnému jednání nebo hrubé nedbalosti zúčastněného subjektu. Při rozhodování, zda se jedná o zvláštní situaci ve smyslu tohoto předpisu, musí Komise v rámci široké posuzovací pravomoci, jež jí byla svěřena, posoudit všechny skutkové okolnosti, jakož i zájem Společenství na dodržování celních předpisů a zájem hospodářského subjektu jednajícího v dobré víře neutrpět újmu jdoucí nad rámec běžného podnikatelského rizika.

69. Generální klauzule článku 239 CKS se použije zejména tehdy, jestliže by vzhledem ke vztahu mezi hospodářským subjektem a správou nebylo spravedlivé, aby hospodářský subjekt nesl škodu, kterou by za běžných okolností neutrpěl [8]. Judikatura Soudního dvora v zásadě požaduje, aby se dotčený účastník hospodářského styku nacházel v porovnání s ostatními hospodářskými subjekty vykonávajícími stejnou činnost ve „zvláštní situaci“ [9]. Kdy se jedná o takovouto „zvláštní situaci“ ve smyslu článku 239 CKS, upřesnil jak Soudní dvůr ve své judikatuře, tak i zákonodárce Společenství v prováděcím nařízení k CKS [10].

70. Právem Společenství výslovně není – v každém případě podle článku 904 prováděcího nařízení k CKS – za takovouto

7 — Rozsudky ze dne 12. března 1987, Cerealmangimi a Italgrani v. Komise (244/85 a 245/85, Recueil, s. 1303, bod 10), a ze dne 18. ledna 1996, SEIM (C-446/93, Recueil, s. I-73, bod 41). Sack, J., *Zollrecht, Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts*, sv. 1, C. II, bod 82, s. 27, zmiňuje pouze článek 905 prováděcího nařízení k CKS jakožto pravidlo rovnosti a spravedlivosti (ekvity) mimořádně významné pro praxi, zřejmě proto, že toto ustanovení obsahuje podmínky pro existenci „zvláštní situace“. Jiní autoři, jako Müller-Eiselt, P., *na uvedeném místě* (poznámka pod čarou 6), s. 106, zmiňují pouze nebo převážně článek 239 CKS jako směrodatný právní předpis. Správnější by bylo jako právní základ pro prominutí, popř. vrácení, dovozního cla na základě zvláštní situace uplatnit čl. 239 odst. 1 druhou odrážku CKS ve spojení s článkem 905 prováděcího nařízení k CKS.

8 — Rozsudek ze dne 26. března 1987, Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, (C-58/86, Recueil, s. 1525, bod 22).

9 — Rozsudky Soudního dvora ze dne 25. února 1999, Trans-Ex-Import (C-86/97, Recueil, s. I-1041, bod 21) a ze dne 7. září 1999, De Haan Beheer (C-61/98, Recueil, s. I-5003, bod 52); rozsudek Soudu ze dne 10. května 2001, Kaufring a další (uvedený v bodě 3, bod 218).

10 — Podle názoru Huchatz, W., *Lehrbuch des Europäischen Zollrechts* (vydal Witte, P., Wolffgang, H.-M.), Hamm 2007, s. 414, je výklad tohoto neurčitého právního pojmu naznačen Soudním dvorem a Komisí. Článek 239 CKS sleduje dvojí cíl. Na jedné straně rozšiřuje skupiny případů obsažených v článcích 236, 237 a 238 o výčet jednotlivých případů stanovený v prováděcím nařízení k CKS (článek 900 prováděcího nařízení k CKS), v nichž je možné vrácení, popřípadě prominutí. Skutečnost, že tento výčet byl přemístěn do prováděcího nařízení k CKS, umožňuje Komisi v rámci jejích přenesených zákonodárných pravomocí podle čl. 202 třetí odrážky ES zařadit do této skupiny další jednotlivé případy, například na základě návrhů vnitrostátních celních orgánů nebo na základě judikatury Soudního dvora. Na druhé straně je vnitrostátní celní orgán zmocněn poskytnout kromě všech případů uvedených v článcích 236–238 a v článku 900 prováděcího nařízení k CKS ještě ve „zvláštních“ jednotlivých případech vrácení nebo prominutí, jedná-li se o okolnosti, které nevyplývají z podvodného jednání ani hrubé nedbalosti zúčastněné osoby (čl. 899 odst. 2 prováděcího nařízení k CKS). Výčet případů vrácení, jenž je podán v CKS a v prováděcím nařízení k CKS, však není konečný, neboť navíc existují i další skutkové okolnosti opravňující vrácení. Touto cestou se mohou uplatnit též hlediska rovnosti a dosažení spravedlivého řešení v jednotlivých případech. Také zde hraje zvláštní úlohu kazuistika soudů Společenství. Tak například Huchatz, W., *Zollkodex* (vydal Witte, P.), 4. vydání, Mnichov 2006, čl. 239, bod 30, poukazuje na to, že k naplnění pojmu „zvláštní situace“ ve smyslu čl. 239 odst. 1 druhé odrážky CKS a článku 905 prováděcího nařízení k CKS lze použít judikaturu, především judikaturu Soudního dvora (i k dřívějšímu právu).

zvláštní situaci uznáno předložení dokumentů v dobré víře, popřípadě preferenčních dokladů, o nichž se následně zjistí, že jsou chybné, padělané nebo neplatné. Akceptováním tohoto vyloučení převzal zákonodárce Společenství dosavadní kazuistiku Soudního dvora do celního práva Společenství [11].

71. Vzhledem ke skutečnosti, že navrhovatelka jednak v řízení v prvním stupni napadla rozhodnutí Komise cestou žaloby na neplatnost podle článku 230 ES, v podstatě s odůvodněním, že se v jejím případě jedná o zvláštní situaci ve smyslu čl. 239 odst. 1 druhé odrážky CKS ve spojení s článkem 905 prováděcího nařízení k CKS, a že jednak článek 904 prováděcího nařízení k CKS, přinejmenším na první pohled, zdánlivě odporuje její snaze o prominutí dovozního cla, je třeba vycházet z toho, že výše zmíněné předpisy představují hmotněprávní rámec, v němž bude muset Soudní dvůr rozhodnout o přípustnosti a opodstatněnosti daného kasačního opravného prostředku.

11 — Viz zásadní rozsudek ze dne 13. listopadu 1984, Van Gend en Loos (spojené věci 98/83 a 230/83, Recueil, s. 3, 23 a násl., body 15 až 17), v němž nebylo přijetí neplatných osvědčení o původu uznáno jako zvláštní okolnost, s odůvodněním, že takováto okolnost může být považována za jedno z profesních rizik, jimž je celní spedice svou povahou vystavena. Dále viz rozsudky ze dne 11. prosince 1980, Acampora (827/79, Recueil, s. 3731, bod 8); ze dne 27. června 1991, Mecanarte (C-348/89, Recueil, s. I-3277, bod 24), a ze dne 17. července 1997, Pascoal & Filhos (C-97/95, Recueil, s. I-4209, body 57 až 60).

2. Procesněprávní otázky

72. V procesněprávním ohledu považuji vzhledem k rozsáhlým a podrobným vyjádřením navrhovatelky o přesném průběhu událostí, které vedly k tomuto sporu, za velmi potřebné připomenout, že podání kasačního opravného prostředku k Soudnímu dvoru je podle čl. 225 odst. 1 druhého pododstavce ES omezeno na otázky právní. Článek 58 statutu Soudního dvora upřesňuje, že tímto kasačním opravným prostředkem lze vytýkat nepříslušnost soudu, procesní vady nebo porušení práva Společenství.

73. Při posouzení, zda je určitý důvod přípustný v rámci kasačního opravného prostředku, je proto třeba mít na paměti, že účelem řízení o kasačním opravném prostředku je přezkum uplatňování práva Soudem, ale v žádném případě opakování prvoinstančního řízení. Pouhé opakování žalobních důvodů uplatněných v řízení v prvním stupni nepředstavuje výtku přípustnou v kasačním opravném prostředku. Kasační opravný prostředek musí naopak přesně označit jak vytýkané části napadeného rozsudku, tak i argumenty, o něž se opírá návrhové žádání na zrušení [12].

12 — Rengeling, H.-W., Middeke, A., Gellermann, M., *Handbuch des Rechtsschutzes in der Europäischen Unio*n, Mnichov 2003, § 28, body 22 a 24, s. 500, 501. Rozsudky ze dne 6. března 2003, Interporc v. Komise (C-41/00 P, Recueil, s. I-2125, bod 15), a ze dne 29. dubna 2004, Komise v. CAS Succhi di Frutta (C-496/99 P, Recueil, s. I-3801, bod 48).

B – *Přezkum důvodů kasačního opravného prostředku*

1. První důvod kasačního opravného prostředku: porušení zásady rozdělení úkolů mezi zemí vývozu a zemí dovozu

a) K rozdělení úkolů mezi zemí vývozu a zemí dovozu

74. Ohledně uplatňovaného porušení zásady rozdělení úkolů mezi příslušnými orgány zemí vývozu a zemí dovozu při posouzení pravosti popř. správnosti průvodních osvědčení je třeba konstatovat, že závěry Soudu v bodech 120, 121, 150, 323 a 324 napadeného rozsudku, na které poukazuje navrhovatelka ve svém kasačním opravném prostředku, byly formulovány s ohledem na ustanovení Dohody o přidružení mezi EHS a Tureckou republikou, jakož i na základě ustálené judikatury Soudního dvora.

75. Článek 15 rozhodnutí č. 1/96 stanoví, že kontrola pravosti a správnosti osvědčení v rámci vzájemné správní pomoci se provádí podle článku 29 a přílohy 7 rozhodnutí č. 1/95. Tato správní pomoc se provádí podle článků 3 a 4 uvedené přílohy tak, že informace o zjištěných nebo zamýšlených jednáních, která porušují nebo mohou porušit celní právo, jsou mezi orgány smluvních stran vyměňovány na návrh nebo z úřední povinnosti. Účinnost tohoto systému správní spolupráce nutně předpokládá rozdělení pravomocí mezi zúčastněné orgány výslovně uznané Soudním dvorem.

76. Podle ustálené judikatury je stanovení původu zboží založeno na rozdělení pravomocí mezi orgány státu vývozu a orgány státu dovozu v tom smyslu, že původ je stanovován orgány státu vývozu, přičemž kontrola správného fungování tohoto režimu je zajištěna díky spolupráci mezi dotyčnými správními orgány. Tento systém je odůvodněn skutečností, že orgány státu vývozu jsou pro přímé ověření skutečností podmiňujících původ nejpovolanější [13]. Pro určení původu zboží má toto rozdělení pravomocí navíc tu výhodu, že

13 — Rozsudky Soudního dvora ze dne 12. července 1984, Les Rapides Savoyards a další (218/83, Recueil, s. 3105, bod 26), týkající se dohody mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací ze dne 22. července 1972, ze dne 7. prosince 1993, Huygen a další (C-12/92, Recueil, s. I-6381, body 24 a 25), týkající se dohody mezi Evropským hospodářským společenstvím a Rakouskou republikou ze dne 22. července 1972, a ze dne 5. července 1994, Anastasiou a další (C-432/92, Recueil, s. I-3087, bod 38), týkající se dohody ze dne 19. prosince 1972 zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Kyperskou republikou. Viz též rozsudek ze dne 14. května 1996, Faroe Seafood a další (C-153/94 a C-204/94, Recueil, s. I-2465, bod 19).

vede k bezpečným a jednotným výsledkům, a tím zabraňuje odklonu obchodu a narušení hospodářské soutěže v obchodě.

77. Takový systém může tudíž fungovat pouze tehdy, jestliže celní úřad dovozního státu uznává posouzení legálně provedená orgány vývozního státu [14]. Jak uvedl Soudní dvůr v rozsudku Les rapides Savoyards a další [15], je v rámci mezinárodních dohod o volném obchodu – zavazujících Společenství vůči třetímu státu na základě vzájemných povinností – uznávání legálně vydaných rozhodnutí orgánů tohoto třetího státu celními úřady členského státu nutné také proto, aby Společenství mohlo od celních orgánů uvedeného státu vyžadovat dodržování rozhodnutí vydaných orgány členských států ohledně původu výrobků vyvezených do uvedeného státu ze Společenství.

78. Je sice pravda, že celní orgány státu dovozu nejsou předložením osvědčení o preferenčním původu právně vázány, aby dovozci poskytly požadované preferenční zacházení. Jakmile však bylo osvědčení o preferenčním původu zboží formálně řádně vystaveno, je *prima facie* věcně správné. Proto předložením osvědčení o preferenčním původu zboží nastává přinejmenším závazný účinek v ohledu skutkovém, to znamená ohledně skutkových zjištění celního orgánu ve státě vývozu [16].

79. Z toho vyplývá, že celní orgány dovozního státu nemohou podle ustanovení Dohody o přidružení odmítnout uplatnění preferenčního zacházení na výrobek dovezený s osvědčením řádně vydaným celními orgány vývozního státu.

80. I v případě, že mají celní orgány dovozního státu důvodné pochybnosti, pokud jde o skutečný původ tohoto zboží, mohou pouze požádat celní orgány vývozního státu o kontrolu tohoto původu po propuštění zboží [17].

81. Tento systém spolupráce a rozdělení úkolů celních orgánů, stanovený v uvedené dohodě, s sebou logicky nese, že pokud celní orgány vývozního státu mohly určit původ dotčeného zboží, jsou celní orgány dovozního státu také vázány závěry této kontroly po propuštění zboží. Pouze za zvláštních okolností, kdy celní orgány vývozního státu nejsou s to řádně provést kontrolu po propuštění zboží, mohou podle Soudního

14 — Rozsudek Faroe Seafood a další (uvedený v poznámce pod čarou 13, bod 20) a rozsudek ze dne 9. února 2006, Sfakianakis (C-23/04 až C-25/04, Sb. rozh. s. I-1265, bod 23).

15 — Uvedený v poznámce pod čarou 13, bod 27.

16 — Prieß, H.-J., *Zollkodex,* na uvedeném místě (poznámka pod čarou 10), článek 27, bod 41.

17 — Viz stanovisko generálního advokáta Légera ze dne 20. října 2005, Sfakianakis (C-23/04 až 25/04, Sb. rozh. s. I-1265, bod 33).

dvora celní orgány dovozního státu samy ověřit pravost a správnost sporného osvědčení EUR.1 s přihlédnutím k jiným důkazům původu dotčeného zboží [18].

82. Na rozdíl od názoru navrhovatelky každopádně nelze vykládat judikaturu tak, jako by kontrolní pravomoc státu dovozu existovala v tom smyslu, že by tento stát mohl celkově přezkoumat a zpochybnit nejprve legalitu a následně posouzení státu vývozu. Soudní dvůr naopak v rozsudku Pascoal & Filhos [19] rozhodl, že orgány státu dovozu mohou pouze na základě okolnosti, že příslušné orgány vývozního státu po kontrole po propuštění zboží prohlásí, že určité osvědčení neplatí pro skutečně vyvezené zboží, konstatovat, že nebylo vybráno clo dlužné podle zákonných předpisů, a tudíž jsou oprávněny toto clo následně vymáhat. Soudní dvůr navíc konstatoval, že nic v dané úpravě nezavazuje prvně uvedené orgány k tomu, aby ověřovaly správnost výsledků kontroly nebo zkoumaly původ zboží.

83. Je tudíž nutno konstatovat, že italské orgány a Komise, v souladu s judikaturou Soudního dvora – a jak bylo správně vyloženo Soudem v bodech 120 a 121 napadeného rozsudku – byly ohledně pravosti daných třiceti dvou osvědčení v zásadě vázány posouzením tureckých orgánů. Neexistuje žádný věcný důvod měnit zákonem stanovené rozdělení pravomocí mezi tureckými celními orgány a celními orgány Společenství. Naopak je třeba souhlasit s hodnocením Komise, podle něhož celní orgány Společenství ani neměly možnost posoudit, zda jim předložená vývozní osvědčení třetí země jsou pravá, nebo padělaná. Toto zjištění může být tudíž provedeno pouze celními orgány státu vývozu, které jsou znalé věci, v tomto případě tedy tureckými celními orgány.

b) K otázce týkající se odchylného posouzení při zneužívajícím chování orgánů státu vývozu

84. Podle mého názoru není třeba zkoumat otázku, zda je vhodné jiné hodnocení pro případ, že se vyskytly nesrovnalosti, které se v konečném výsledku projevily v součinnosti celních orgánů třetího státu na porušení, neboť v daném případě každopádně není podle závěrů Soudu prokazatelné zneužívající chování ze strany tureckých orgánů. K tomu ještě přistupuje, že se v daném případě jedná o skutkové okolnosti, jejichž posouzení je v zásadě vyhrazeno Soudu [20]

18 — Rozsudek Huygen a další (uvedený v poznámce pod čarou 13, bod 27).

19 — Uvedený v poznámce pod čarou 11, bod 37.

20 — Rozsudky ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další (spojené věci C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 48), a ze dne 2. října 2003, Thyssen Stahl AG v. Komise (C-194/99 P, Recueil, s. I-10821, bod 33). Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., *Procedural Law of the European Union*, 2. vyd., Londýn 2006, s. 453, bod 16-003 poukazují na to, že Soudní dvůr není příslušný pro skutková zjištění. Okolnost, že opravný prostředek je omezen na otázky právní znamená, že Soud má výlučnou příslušnost pro řešení skutkových otázek. Z toho plyne, že navrhovatel nemůže ani zpochybnit skutková zjištění Soudu, ani uvádět skutečnosti, jež nebyly zjištěny Soudem v řízení v prvním stupni.

a je přezkoumatelné Soudním dvorem jen potud, pokud vyplývá ze spisu, že daná zjištění jsou věcně nesprávná [21]. Pokud byly důkazy získány řádně a byly dodrženy obecné právní zásady a procesní pravidla použitelné v oblasti důkazního břemene a dokazování, přísluší pouze Soudu posoudit hodnotu, jíž je třeba připisovat důkazům, které mu byly předloženy [22].

85. Co se týče kvalifikace třiceti dvou dovozních osvědčení, která jsou předmětem sporu, jakožto padělků, zmiňuje Soud v bodě 122 napadeného rozsudku nejprve dopis tureckých orgánů ze dne 8. března 1999 adresovaný celnímu úřadu v Ravenně, ke kterému byl připojen seznam třiceti dvou osvědčení, jež turecké orgány považovaly za padělky. Poté Soud v bodě 125 poukazuje na mnohoznačnosti, které lze zjistit porovnáním mezi zjištěními obsaženými v uvedeném dopise a zjištěními uvedenými v dopise Stálého zastoupení ze dne 22. dubna 1999 adresovaném UCLA. K tomuto okamžiku spočívala obtíž pro zúčastněné v tom, zda z písemností tureckých orgánů lze beze vší pochybnosti zjistit, že se u dotčených osvědčení jedná o padělaná, nebo pouze nesprávná osvědčení. Soud konstatuje, že použitá formulace „not correct […] and not issued according to the rules“ by byla mohla být vykládána i tak, že dotčená osvědčení nejsou padělaná. Jak Soud konstatoval v bodě 129 napadeného rozsudku, mohly však být na základě dopisu tureckých orgánů ze dne 22. srpna 2003 veškeré pochybnosti ohledně padělání odstraněny. Proto mohl Soud vzhledem ke skutečnostem, jež mu byly předloženy, právně bezvadně usoudit, že dvaatřicet dovozních osvědčení, o něž se vede spor, má povahu padělků.

86. Na výtku navrhovatelky týkající se údajné součinnosti tureckých orgánů Soud v bodě 167 uvedl, že předložení dokumentů, které se ukázaly být chybnými, samo o sobě neumožňuje závěr o koluzi mezi vývozci a vydávajícími celními orgány. Soud proto poukázal aniž by se dopustil nesprávného právního posouzení na nedostatek indicií pro účastenství tureckých orgánů na padělání.

87. Krom toho nelze přijmout tvrzení navrhovatelky, že vydávání chybných osvědčení představuje samo o sobě významnou nesrovnalost, která odůvodňuje nepřihlédnutí k posouzení provedenému tureckými orgány. Toto tvrzení totiž směřuje ke zpochybnění rozdělení úkolů, uznaného Soudním dvorem, mezi vývozní a dovozní zemí při zkoumání osvědčení z hlediska jejich pravosti, popř. správnosti. Navíc nelze paušálně klást vydávání chybných osvědčení příslušnými celními orgány na základě omylu na roveň padělání osvědčení, které je trestněprávně postižitelné.

88. Proto je třeba první důvod kasačního opravného prostředku zamítnout.

21 — Rozsudek Aalborg Portland a další (uvedený v poznámce pod čarou 20, bod 48).

22 — Viz stanovisko generálního advokáta Ruiz-Jarabo Colomera ze dne 11. února 2003, Aalborg Portland a další (rozsudek uvedený v poznámce pod čarou 20, bod 38). Rozsudky ze dne 21. června 2001, Moccia Irme a další v. Komise (spojené věci C-280/99 P až C-282/99 P, Recueil, s. I-4717, bod 78), a ze dne 17. prosince 1998, Baustahlgewerbe v. Komise (C-185/95 P, Recueil, s. I-8417, bod 24).

2. Druhý důvod kasačního opravného prostředku: porušení práva nahlížet do spisu nebo jiných práv obhajoby

89. Navrhovatelka tvrdí, že bylo porušeno její právo nahlížet do spisu. Jestliže žádá Soudní dvůr o přezkoumání rozsahu svého práva obhajoby ve správním řízení, jedná se o právní otázku týkající se procesního práva, a tudíž o přípustný důvod kasačního opravného prostředku.

90. Stěžuje si, že jí bylo umožněno nahlédnout výlučně jen do takových podkladů, o něž Komise opřela sporné rozhodnutí. Naopak jí nebylo umožněno nahlédnout do takzvaných kontextových podkladů a důvěrných dokumentů nacházejících se ve spisu, k nimž podle názoru Komise patří i zprávy UCLAF, popřípadě OLAF.

91. S odvoláním na vlastní judikaturu [23] Soud v bodě 88 napadeného rozsudku nejprve uvedl, že zásada dodržování práv obhajoby v souvislosti se správním řízením ohledně prominutí cla vyžaduje pouze to, aby dotčený mohl užitečně vyjádřit svoje stanovisko k dokumentům, včetně dokumentů použitých Komisí v jeho neprospěch při odůvodnění jejího rozhodnutí. Komise tudíž nemusí poskytnout z vlastní iniciativy přístup k veškerým dokumentům, které mají případný vztah ke konkrétnímu případu, jenž jí byl předložen v rámci žádosti o prominutí. Pokud se dotyčný domnívá, že takové dokumenty jsou užitečné pro prokázání existence zvláštní situace nebo absence hrubé nedbalosti či podvodného jednání z jeho strany, přísluší mu požádat o přístup k těmto dokumentům v souladu s ustanoveními, která byla orgány přijata na základě článku 255 ES.

92. Soud dále v bodě 89 poukázal na to, že Komise je povinna poskytnout přístup ke všem nedůvěrným správním dokumentům týkajícím se sporného rozhodnutí na základě žádosti. Při neexistenci takové žádosti proto nelze umožnit automatický přístup k dokumentům, které má Komise k dispozici [24].

93. Tyto závěry Soudu je třeba zkoumat z hlediska různých proměn, kterých v současné době doznalo právo přístupu k dokumentům jak v právním řádu členských států, tak i v samotném právu Společenství. To je na jedné straně nedílně spjato s procesními zárukami v rámci správního řízení, které jsou poskytovány adresátovi správních úkonů na základě zásady jednání správních orgánů v souladu s požadavky právního státu. Na druhé straně může být toto právo chápáno jako právo veřejnosti na informace, jež ode všech orgánů a jiných zařízení státu

23 — Rozsudky Soudu ze dne 11. července 2002, Hyper v. Komise (T-205/99, Recueil, s. II-3141, bod 63), ze dne 27. února 2003, Bonn Fleisch Ex- und Import v. Komise (T-329/00, Recueil, s. II-287, bod 46).

24 — Rozsudky Soudu ze dne 19. února 1998, Eyckeler & Malt v. Komise (T-42/96, Recueil, s. II-401, bod 81); ze dne 17. září 1998, Primex Produkte Import-Export a další v. Komise (T-50/96, Recueil, s. II-3773, bod 64), a Bonn Fleisch Ex- und Import v. Komise (uvedený v poznámce pod čarou 23, bod 46).

vyžaduje transparentní činnost podléhající demokratické kontrole [25].

94. Článek 225 ES konkretizuje zásadu transparentnosti vytýčenou v čl. 1 odst. 2 EU a zároveň provádí svobodu informací občanů Unie zaručenou v čl. 42 Listiny základních práv Evropské unie [26]. V projednávané věci se však v první řadě jedná o otázku zachovávání práv jednotlivce v rámci správního řízení, v němž měla Komise rozhodnout o prominutí dovozního cla podle článku 239 CKS. Navrhovatelka tudíž směla být odkázána na možnost podat žádost podle článku 225 ES na základě specifické funkce tohoto právního základu pouze tehdy, pokud její ochranu nezajišťovala žádná zvláštní ustanovení. Navrhovatelce však v každém případě svědčilo právo být vyslechnut uznané judikaturou soudů Společenství [27], jakož i právo nahlížet do spisu v rámci správního řízení před Komisí.

95. Jak Soudní dvůr několikrát zdůraznil, práva obhajoby jakožto práva základní jsou nedílnou součástí obecných právních zásad, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje [28], přičemž za tímto účelem vychází z ústavních tradic společných členským státům, jakož i z poznatků, které skýtají mezinárodně právní instrumenty týkající se ochrany lidských práv, na jejichž tvorbě členské státy spolupracovaly nebo k nimž přistoupily, jako je Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP) podepsaná dne 4. listopadu 1950 v Římě [29].

25 — Ve svém stanovisku ze dne 28. listopadu 1995, Nizozemsko v. Rada (C-58/94, Recueil, s. I-2169, body 13 až 15), rozlišuje generální advokát Tesauro rovněž mezi funkcí přístupu k veřejným dokumentům k ochraně práv jednotlivce v rámci správního řízení a obecným zájmem veřejnosti, pokud jde o informace ohledně činnosti státu.

26 — Broberg, M., Access to documents: a general principle of Community law?, *European Law Review* (2002), s. 196, 197, poukazuje na to, že první skutečný krok k poskytnutí práva na nahlížení do dokumentů držených orgány Společenství byl učiněn podpisem závěrečného aktu Maastrichtské smlouvy dne 7. února 1992. V prohlášení č. 17 tohoto závěrečného aktu zdůraznily členské státy úzké spojení mezi transparentností rozhodovacího procesu a demokratickou povahou orgánů Společenství. V odpověď na prohlášení č. 17 Rada a Komise společně zavedly kodex chování týkající se přístupu veřejnosti k dokumentům Rady a Komise (Úř. věst. L 340, s. 41). Koncepty otevřenosti a přístupu k dokumentům byly nicméně převzaty do práva Společenství teprve okamžikem, kdy vstoupila v platnost Amsterodamská smlouva. Od té doby se v čl. 1 odst. 2 EU uvádí, že rozhodnutí v Unii mají být přijímána „co nejotevřeněji". Článek 255 ES nově zahrnutý do Smlouvy zaručuje právo každého občana Unie a každé fyzické osoby s bydlištěm nebo právnické osoby se sídlem v členském státě na přístup k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Toto právo je zakotveno rovněž v článku 42 Listiny základních práv Evropské unie vyhlášené dne 7. prosince 2000. Podrobnější úprava tohoto práva na úrovni sekundárních právních předpisů Společenství byla konečně provedena ustanoveními nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).

27 — V rozsudku ze dne 6. července 1993, CT Control (spojené věci C-121/91 a C-122/92, Recueil, s. I-3873, bod 48), Soudní dvůr nejprve konstatoval, že řízení v rámci článku 13 nařízení č. 1430/79, které předchází přijetí rozhodnutí Komise o vrácení nebo prominutí dovozního cla, zahrnuje různá stadia, z nichž některá se odehrávají na vnitrostátní úrovni (poslání žádosti dotčeným podnikem, první zkoumání celními orgány) a jiná na úrovni Společenství (předložení žádosti Komisi, její zkoumání Výborem pro osvobození od cla, vyslechnutí skupiny znalců, rozhodnutí Komise, oznámení zúčastněnému členskému státu). Dále Soudní dvůr konstatoval, že po dobu, kdy toto řízení podle práva Společenství probíhá, skýtá dotčeným subjektům všechny potřebné právní záruky, a zejména záruku slyšení před soudem.

28 — Rozsudky ze dne 28. března 2000, Krombach (C-7/98, Recueil, s. I-1935, body 25 a 26), a ze dne 15. října 2002, PVC II (spojené věci C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, bod 316).

29 — Viz rozsudek ze dne 6. března 2001, Connolly v. Komise (C-274/99 P, Recueil, s. I-1611, body 37 a 38).

96. Podle judikatury Soudního dvora právo na nahlížení do spisu jakožto důsledek zásady zachovávání práv obhajoby znamená, že Komise musí dát dotčenému podniku možnost prozkoumat všechny listiny založené ve vyšetřovacím spisu, které jsou potenciálně významné pro jeho obhajobu [30]. K nim patří dokumenty svědčící jak v neprospěch, tak ve prospěch, s výhradou obchodního tajemství jiných podniků, interních dokumentů Komise a jiných důvěrných informací [31].

97. Jelikož právo na nahlížení do spisu ve smyslu zmíněné judikatury Soudního dvora neomezuje přístup na listiny, o něž Komise opřela své rozhodnutí, jímž je nepříznivě zasahováno do právního postavení dotčeného subjektu, nýbrž přístup naopak rozšiřuje na všechny písemnosti, které případně přicházejí v úvahu pro obhajobu adresáta správních úkonů, jeví se toto právo jako širší než výklad, na němž Soud založil svůj rozsudek. Vytýkat však oproti tomu nelze nakládání s písemnostmi klasifikovanými jako důvěrné, jež jako takové musí být z nahlížení vyloučeny.

98. Soud podle mého názoru právo na nahlížení do spisu v souvislosti se správním řízením týkajícím se prominutí cla chápal nepřípustně restriktivním způsobem, což by v zásadě mělo být kvalifikováno jako nesprávné právní posouzení.

99. Jsem však toho názoru, že odchylný názor ohledně normativního dosahu této obecné právní zásady nemůže sám o sobě představovat důvod ke zrušení napadeného rozsudku. Myšlenka procesní ekonomie a ochranná funkce procesních záruk pro dotčený subjekt naopak vyžadují, aby bylo pečlivě zkoumáno, zda by byl Soud dospěl k jinému závěru, kdyby se byl při uplatnění práva Společenství řídil judikaturou Soudního dvora.

100. Jak totiž konstatoval Soudní dvůr v rozsudku Hercules Chemicals [32] v souvislosti s právem na nahlížení do spisu, o nesprávné právní posouzení se nejedná, je-li Soud toho názoru, že ani umožnění nahlédnout do všech ostatních písemností by nevedlo ke zrušení sporného rozhodnutí Komise, a tudíž odmítne tvrzení žalobce ohledně porušení práv obhajoby.

101. Tato judikatura navazuje na podstatnou zásadu obecného správního práva a správ-

30 — V tomto smyslu rozsudky Soudu ze dne 29. června 1995, Solvay (T-30/91, II-1775, bod 81), a Soudního dvora ze dne 2. října 2003, Corus UK v. Komise (C-199/99 P, Recueil, s. I-11177, body 125 až 128).

31 — Viz rozsudky ze dne 13. února 1979, Hoffmann-La Roche v. Komise (85/76, Recueil, s. 461, body 9 a 11); ze dne 8. července 1999, Hercules Chemicals v. Komise (C-51/92 P, Recueil, s. I-4235, bod 75), a ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, bod 315).

32 — Uvedený v poznámce pod čarou 31, body 80 až 82.

ního práva Společenství [33], podle níž vada řízení představuje důvod zrušení správního rozhodnutí soudem jen tehdy, pokud má vliv na obsah samotného rozhodnutí.

102. Jak správně vyložil generální advokát Mischo ve svém stanovisku ve věci PVC [34], nepředstavuje nahlížení do spisu samo o sobě účel, nýbrž má dotčené osobě umožnit účinně vykonávat její práva obhajoby. Z toho nutně vyplývá, že nesrovnalosti při nahlížení do spisu nemohou vést ke zrušení napadeného rozsudku, pokud neměly vliv na výkon uvedených práv.

103. Ve svém stanovisku ve věci Aalborg Portland [35] uvedl generální advokát Ruiz-Jarabo Colomer ohledně výše zmíněné ochranné funkce práva na nahlížení do spisu, že procesní vady nejsou relevantní, jestliže dotčená osoba měla přesto k dispozici přiměřené prostředky obhajoby. Ke zrušení rozhodnutí může tudíž dojít pouze tehdy, je-li nutno konstatovat, že by výsledek mohl být pro dotčenou osobu příznivější, kdyby byla bývala procesní pravidla přísně dodržena, nebo dále, je-li nutno konstatovat, že právě kvůli předmětné procesní vadě nelze zjistit, zda by bylo rozhodnutí jiné.

104. Soud v podstatě použil tuto argumentaci, když v bodě 94 napadeného rozsudku odmítl tvrzení ohledně porušení práva na nahlížení do spisu s odůvodněním, že případné nepředání dokumentů, které nesloužily k odůvodnění sporného rozhodnutí, není relevantní, jelikož takové dokumenty nemohly sporné rozhodnutí v žádném případě ovlivnit. Tento závěr tvoří součást posouzení skutkových okolností Soudem a nelze jej právní cestou napadnout.

105. Ohledně písemností, na nichž Komise založila sporné rozhodnutí, je třeba poukázat na to, že Soud neopomněl zohlednit okolnost, že zástupce navrhovatelky dne 6. srpna 2002, kdy v prostorách Komise nahlédl do spisu, který tvořil podklad napadeného rozsudku, podepsal písemné prohlášení, ve kterém výslovně potvrzuje, že měl přístup ke všem dokumentům majícím přímý i nepřímý vztah k danému sporu. K tomuto prohlášení byl připojen seznam s výčtem všech doku-

33 — Tak pro důvodnost žaloby na neplatnost je zapotřebí porušení „podstatné“ formální náležitosti, přičemž se však nerozlišuje mezi „podstatnými“ a „nepodstatnými“ procesními předpisy, ale záleží na „podstatnosti“ porušení. Zda došlo k podstatnému porušení formální náležitosti, se posoudí podle situace v jednotlivém případě, neboť porušení téže normy může být podle okolností závažnější nebo méně závažné. Obecně je procesní náležitost uznána za podstatnou tehdy, jestliže daná právní vada mohla mít vliv na obsahové utváření právního aktu, nebo byla-li formální náležitost stanovena konkrétně k ochraně dotčeného subjektu (Rengeling, H.-W., Middeke, A., Gellermann, M., *na uvedeném místě* (poznámka pod čarou 12), § 7, body 98, s. 139). Soudní dvůr v rozsudcích ze dne 10. července 1980, Distillers Company v. Komise (30/78, Recueil, s. 2229, bod 26), a Thyssen Stahl AG v. Komise (uvedený v poznámce pod čarou 20, bod 31) konstatoval, že o porušení práv obhajoby se jedná tehdy, jestliže z důvodu pochybení, jehož se dopustila Komise, existuje možnost, že by jí provedené správní řízení bylo mohlo vést k jinému výsledku.

34 — Stanovisko generálního advokáta Mischa ze dne 25. října 2001, PVC (C-244/99 P a C-251/99 P, rozsudek ze dne 15. října 2002, Recueil, s. I-8375, bod 331).

35 — Uvedený v poznámce pod čarou 22, body 28 až 30.

mentů, ke kterým měl uvedený zástupce přístup. Jak Soud výslovně konstatoval v bodech 99 a 100 napadeného rozsudku, nacházela se mezi nimi zpráva z inspekce UCLAF ze dne 9. prosince 1998, jakož i dopis Komise/UCLAF z téhož dne adresovaný stálému zastoupení Turecka, jehož nepředložení navrhovatelka v řízení o kasačním opravném prostředku opětovně kritizuje. Soud tudíž mohl oprávněně vycházet z toho, že navrhovatelce bylo v rozporu s jejími tvrzeními umožněno nahlédnout do zmíněných písemností.

106. Co se týče žádosti o přístup předložené navrhovatelkou až po přijetí sporného rozhodnutí a podání žaloby, poukázal Soud v bodě 102 napadeného rozsudku na to, že zmíněná žádost není relevantní pro posouzení případného zásahu do práv obhajoby navrhovatelky v průběhu správního řízení, a nemůže mít žádný dopad na legalitu uvedeného rozhodnutí.

107. Závěry Soudu ukazují, že zkoumal, zda by dané písemnosti byly mohly mít byť jen nepatrný užitek pro navrhovatelku. Neomezil se tedy pouze na otázku, zda nepředání dotyčných písemností mělo vliv na obsah závěrečného rozhodnutí.

108. Závěry Soudu totiž v zásadě ukazují, že by dotyčné písemnosti nejen nedaly navrhovatelce do rukou žádné argumenty, nýbrž že by navrhovatelkou nemohly být uplatněny ani z důvodu jejich druhu, ani z důvodu jejich předmětu, popřípadě by v důsledku svého obsahu potvrzovaly závěry Komise, anebo by každopádně nemohly poskytnout sebenepatrnější protiargument.

109. Jsem proto toho názoru, že se Soud ve své metodě zkoumání v podstatě řídil judikaturou Soudního dvora a že jsou jeho závěry správné.

110. Konečně je třeba posoudit závěry Soudu ohledně částečně nekonzistentního jednání navrhovatelky při výkonu práva na nahlížení do spisu, jež jí příslušelo. Soud totiž v bodě 102 napadeného rozsudku správně upozornil na okolnost, že navrhovatelka během správního řízení sama nepodala žádnou další žádost o přístup k ostatním částem spisu a navíc nevyužila nabídky Komise ze dne 10. července 2003 na přístup k požadovaným dokumentům. Vzhledem k těmto skutečnostem se jeví jako rozporné, jestliže navrhovatelka navzdory tomu, že si je vědoma těchto opomenutí při výkonu svého práva obhajoby v prvním stupni, kritizuje jeho porušování, a v řízení o kasačním opravném prostředku zpochybňuje z právního hlediska nenapadnutelné důvody rozhodnutí uvedené v prvoinstančním rozsudku.

111. Druhý důvod kasačního opravného prostředku je tudíž třeba zamítnout.

3. Třetí důvod kasačního opravného prostředku: rozložení důkazního břemene

112. Konstatování existence „okolností“ ve smyslu čl. 239 odst. 1 druhé odrážky CKS, popř. „zvláštní situace“ ve smyslu čl. 905 odst. 1 prováděcího nařízení k CKS předpokládá vylíčení, důkaz a hodnocení určitých skutečností a okolností. Mezi účastníky řízení je zároveň sporná otázka konkrétního rozložení důkazního břemene, přičemž navrhovatelka pro sebe nárokovala obrácení, popř. ulehčení, důkazního břemene. Tím, že navrhovatelka ve své argumentaci koneckonců Soudu vyčítá, že nedbal procesněprávních zásad týkajících se důkazního břemene, uplatňuje nesprávné použití práva Společenství, a tudíž přípustný důvod kasačního opravného prostředku [36].

113. Posouzení tohoto důvodu kasačního opravného prostředku vyžaduje především uvést některé zásadní úvahy ohledně rozložení důkazního břemene v rámci řízení směřujícího k vrácení, popř. prominutí, dovozního cla.

114. Především je třeba připomenout, že podle obecně uznávaných pravidel procesního práva musí zpravidla ten, kdo se dovolává podmínek určitých ustanovení, prokázat jejich dodržení [37]. Logicky tudíž zpravidla přísluší dovozci doložit a dokázat existenci „zvláštní situace“ ve smyslu článku 239 CKS, která opravňuje prominutí dovozního cla [38]. Totéž platí například pro důkaz původu zboží, jestliže na vyjasnění této otázky závisí rozhodnutí, zda má, či nemá být vráceno dovozní clo [39].

115. Naopak Komise je v rámci svého rozhodování, zda se jedná o „zvláštní situaci“, při níž má odpovídající prostor pro posou-

36 — Podle Rengeling, H., Middeke, A., Gellermann, M., *na uvedeném místě* (poznámka pod čarou 12), § 28, s. 502 až 504, patří k procesním normám, o jejichž porušení se může opírat opravný prostředek – kromě procesních pravidel Smluv, statutů a jednacího řádu Soudu – též obecné zásady práva Společenství, jež se týkají řízení. Opravným prostředkem tak může být napadáno porušení práva účastníka řízení na slyšení před nestranným orgánem, stejně jako porušení zásad důkazního břemene nebo dokazování. K přezkoumatelnosti správného uplatnění předpisů o důkazním břemeni Soudem viz rozsudky ze dne 8. července 1999, Anic (C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, bod 96), ze dne 6. ledna 2004, BAI a Komise v. Bayer (C-2/01 P a C-3/01 P, Recueil, s. I-23, body 47, 61 a 117); ze dne 6. dubna 2006, General Motors v. Komise (C-551/03 P, Sb. rozh. s. I-3173, body 51 a 52), a ze dne 25. ledna 2007, Sumitomo Metal Industries Ltd a Nippon Steel Corp v. Komise (spojené věci C-403/04 P a C-405/04 P, Sb. rozh. s. I-729, bod 39).

37 — Stejně i generální advokátka Kokott ve svém stanovisku ze dne 8. září 2005, Beemsterboer Coldstore Services (C-293/04, Sb. rozh. s. I-2263, bod 47).

38 — Stejně i Alexander, S., *Zollkodex*, na uvedeném místě (poznámka pod čarou 10), před čl. 220, bodem 4, podle nějž má celní dlužník povinnost odůvodnění a důkazního břemene ohledně skutečností, na nichž se zakládá žádost o vrácení.

39 — Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 6. července 1993, CT Control (uvedený v poznámce pod čarou 27, bod 39), podle nějž povinnost podat důkaz, že dovážený výrobek pochází ze státu AKT, pro nějž Společenství stanoví preferenční zacházení, má dovozce, který chce dosáhnout vrácení dovozního cla, a nikoli Komise.

zení [40], povinna doložit a dokázat, že osvědčení předložená dovozcem jsou chybná, popř. padělaná. Naopak nemusí dokazovat neexistenci zvláštní situace, jestliže jsou splněny podmínky čl. 904 písm. c) prováděcího nařízení k CKS, neboť toto ustanovení již obsahuje pro Komisi závazné hodnocení zákonodárcem Společenství v tom smyslu, že případná dobrá víra dovozce v řízení podle článku 239 CKS není považována za hodnou ochrany.

116. Jak jsem již vyložila ve svých úvodních poznámkách k této věci [41], zákonodárce Společenství kodifikací těchto výjimek přejal dosavadní ustálenou judikaturu Soudního dvora, podle níž zvláštní situaci opravňující prominutí dovozního cla nepředstavuje skutečnost, že za účelem uplatnění preferenčního sazebního zacházení byly v dobré víře předloženy doklady pro zboží navrhované v celním prohlášení k propuštění do volného oběhu, a později se zjistilo, že tyto doklady jsou chybné, padělané nebo neplatné. Tato judikatura byla již od zásadního rozsudku Van Gend en Loos [42] založena mimo jiné na premise, že Společenství nemá nést nepříznivé důsledky porušování práva. Soudní dvůr konstatoval, že přijetí neplatných osvědčení o původu lze zásadně počítat k podnikatelským rizikům, jimž je hospodářský subjekt vystaven z podstaty své činnosti, přičemž má možnost žalovat původce padělku na náhradu škody.

117. Výjimky z tohoto pravidla uznal Soud pouze v případech padělání, které jdou nad rámec běžného podnikatelského rizika dotčeného hospodářského subjektu, například tehdy, jestliže Komise poruší svou povinnost dohledu [43], nebo v případě, že se na porušování práva podíleli zaměstnanci celního orgánu [44]. S touto prvoinstanční judikaturou je třeba bezvýhradně souhlasit, neboť zohledňuje okolnost, že dotčený hospodářský subjekt má s výjimkou postupů, které vyžadují jeho účast, zpravidla jen nepatrné možnosti ovlivňovat průběh celního řízení, a tudíž se musí spolehnout na to, že příslušné

40 — Komise tedy podle judikatury musí, má-li posoudit, zda podle situace daného případu existují zvláštní okolnosti, jež nezahrnují hrubou nedbalost ani podvodné jednání dotčené osoby ve smyslu čl. 239 odst. 1 CKS, vzít na zřetel veškeré relevantní skutečnosti (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. května 1986, Oryzomyli Kavallas a další v. Komise, 160/84, Recueil, s. 1633, bod 16, a rozsudek Soudu ze dne 9. listopadu 1995, France-aviation v. Komise, T-346/94, Recueil, s. II-284, body 34 a 36).

41 — Viz výše, bod 70.

42 — Uvedený v poznámce pod čarou 11, body 15 až 17.

43 — Rozsudky Eyckeler & Malt v. Komise (uvedený v poznámce pod čarou 24, body 189 až 191) a Kaufring a další (uvedený v poznámce pod čarou 9, bod 218).

44 — V rozsudku Kaufring a další (uvedeném v poznámce pod čarou 9, bod 231) Soud konstatoval, že pouze takové omyly, které lze přičíst aktivnímu jednání příslušných orgánů, a které nemohla znalá osoba povinná k dani rozpoznat, zakládají nárok na to, aby bylo upuštěno od vybrání cla po propuštění zboží. Tato věc se týkala řady nesrovnalostí při provádění Dohody o přidružení a z ní odvozených prováděcích ustanovení na straně tureckých orgánů, jakož i závažných porušení povinností, jichž se dopustila Komise při dohledu nad těmito ustanoveními a při jejich provádění. V rozsudku ze dne 7. června 2001, Rotermund (T-330/99, Recueil, s. II-1619, bod 58), spočívala „zvláštní okolnost" ve smyslu článku 239 CKS v existenci podvodných jednání, která mohla být rozumně vysvětlena pouze aktivním spolupachatelstvím zaměstnance celního úřadu určení, takže Soud dospěl k závěru, že se Komise nemohla omezit na požadavek, aby žalobkyně předložila formální a konečný důkaz o takovém spolupachatelství. Tato judikatura byla zmíněna rovněž v rozsudku ze dne 14. prosince 2004, Nordspedizionieri (T-332/02, Sb. rozh. s. II-4405, bod 58).

orgány budou své úkoly v rámci systému správní spolupráce plnit v souladu s jim uloženými povinnostmi.

118. Při tom je však třeba mít na paměti, že se u těchto kritérií stanovených soudcovským právem může jednat pouze o takové uzpůsobení ustálené judikatury, aby bylo možno učinit zadost materiální spravedlnosti v jednotlivých případech. Jakožto výjimečné úpravy mohou být uplatňovány pouze restriktivně [45]. To ostatně odpovídá dosavadní judikatuře soudů Společenství, podle níž může být prominutí dovozního cla uděleno pouze za určitých podmínek a ve zvláště stanovených případech, takže odpovídající předpisy musí být jakožto výjimky z běžných úprav dovozů vykládány úzce [46]. Jejich užití musí tudíž předcházet přísné zkoumání skutkových okolností při vyhodnocení předložených důkazních prostředků. V souladu s obecně uznanými pravidly procesního práva a vzhledem k jednoznačné judikatuře Soudního dvora od rozsudku Van Gend en Loos považuji za logické, aby navrhovatelky nesly povinnost důkazního břemene též ohledně výskytu oněch nesrovnalostí, jež mohou případně zakládat „zvláštní situaci“ ve smyslu článku 239 CKS.

119. Argumenty předložené navrhovatelkou na podporu obrácení důkazního břemene nejsou přesvědčivé.

120. Jak správně uvádí Komise, v projednávané věci se v rozporu s tvrzením navrhovatelky nejedná v první řadě o otázku rozložení důkazního břemene. Otázka rozložení důkazního břemene se nabízí spíše teprve tehdy, je-li sporné tvrzení skutečností doložitelné alespoň v základech. Do té doby postrádají tvrzení navrhovatelky veškerého podkladu, neboť Soud nenalezl žádné opěrné body pro její tezi, podle níž se turecké orgány dopustily porušení povinností při provádění Dohody o přidružení i porušení předpisů o správní pomoci. Z bodu 194 napadeného rozsudku naopak vyplývá, že vyšetřování UCLAF na tureckém území byla provedena v přiměřených lhůtách po zjištění prvního padělání. Soud ostatně v bodě 195 poukazuje na to, že se přezkumy provedené tureckými orgány týkaly velmi vysokého počtu osvědčení, ale že seznam osvědčení považovaných těmito orgány za padělaná byl přesto předán celní službě v Ravenně poměrně rychle. Konečně, Soud v bodě 196 poukázal na velmi značný rozsah korespondence mezi orgány Společenství a tureckými orgány týkající se sporných osvědčení. Vzhledem k uvedeným skutečnostem nelze nic namítat vůči závěru

45 — Podle zásady *„exceptio est strictissimae interpretationis“*. Ke striktnímu výkladu ustanovení o výjimkách Soudním dvorem viz například rozsudky ze dne 13. září 2007, Del Cerro Alonso v. Osakidetza (C-307/05, Sb. rozh. s. I-7109, bod 39); ze dne 23. února 2006, Atzeni & Lilliu (C-346/03 a C-529/03, Sb. rozh. s. I-1875, bod 79), a ze dne 1. dubna 2004, Bellio Fratelli (C-286/02, Recueil, s. I-3465, bod 46).

46 — Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1999, Söhl & Söhlke (C-48/98, Recueil, s. I-7877, bod 52); rozsudek Soudu Bonn Fleisch Ex- und Import v. Komise (uvedený v poznámce pod čarou 23, bod 63).

Soudu, že tvrzení navrhovatelky zmiňující odmítnutí tureckých orgánů, zejména tureckého stálého zastoupení, spolupracovat s Komisí po roce 2000, není podloženo žádným průkazným poznatkem.

121. Tím spíše nebyly podle skutkových zjištění Soudu odhaleny žádné skutečnosti, jež by potvrzovaly domnělou součinnost tureckých orgánů při padělání sporných dovozních osvědčení, takže pokus navrhovatelky o přirovnání skutkového stavu ve sporu v původním řízení ke skutkovému stavu ve věci Kaufring a další selhává. Oproti tvrzení navrhovatelky neumožňuje předložení dokumentů, které se ukáží být chybnými, samo o sobě dospět k závěru o jakékoliv koluzi mezi vývozci a celními orgány, které je vydávají, neboť v opačném případě by byla úprava obsažená v čl. 904 písm. c) prováděcího nařízení k CKS zbytečná.

122. Nehledě na nedostatečnou přesvědčivost argumentace navrhovatelky jsem toho názoru, že obrácení důkazního břemene by sotva podpořilo její snahu, neboť Komise a UCLAF/OLAF zřejmě učinily z úřední povinnosti vše potřebné, včetně provedení vyšetřování na místě, aby společně s tureckými orgány vyjasnily skutkový stav sporu v původním řízení. Při nedostatku důkazů o opaku je tudíž třeba vycházet z toho, že Komise a turecké orgány vyčerpaly právní možnosti správní pomoci, které jim umožňovala Dohoda o přidružení. V této souvislosti je nutno výslovně připomenout, že Komise nemá v třetích zemích, jako je Turecko, samostatné vyšetřovací pravomoci, nýbrž je odkázána na spolupráci těchto třetích států a v případě odmítnutí spolupráce může nanejvýše vyvodit odpovídající závěry [47]. Pokud z navrhovatelčiných snah nevyplynuly indicie ohledně autorství padělků ani jakékoli podezření o jednání příslušných orgánů, které by bylo v rozporu s jejich povinnostmi, nelze pochopit, jaký užitek by pro zúčastněné subjekty mělo obrácení důkazního břemene. Totéž platí pro sníženou povinnost podat důkaz, kterou si nárokuje navrhovatelka, neboť Komise je v konečném výsledku povinna zpřístupnit Soudu výsledky svých šetření. Takto získané poznatky prospějí tudíž i navrhovatelce. Napadání povinnosti důkazního břemene stanovené Soudem může proto mít za cíl pouze bezdůvodné následné zpochybňování skutkových zjištění Soudu, jejichž provedení není zatíženo

47 — Alexander, S., *Zollkodex*, na uvedeném místě (poznámka pod čarou 10), čl. 220 bod 72, připomíná, že rozsah šetření prováděných orgánem Společenství závisí pouze na předmětu šetření a na strpění tohoto šetření danou třetí zemí. To, že strpění šetření Společenství lze případně požadovat v rámci správní pomoci podle čl. 81 odst. 1 druhé odrážky prováděcího nařízení k CKS, nebo skutečnost, že Společenství se může podílet na vyšetřování prováděném orgány třetího státu podle čl. 94 odst. 6 druhé věty prováděcího nařízení k CKS, nemění nic na tom, že vyšetřovací mise Společenství provádějící vlastní šetření nelze považovat za součást systému správní spolupráce. Pro porovnání viz pravomoci OLAF uvnitř Evropské unie, Weitendorf, S., „Die interne Betrugsbekämpfung in den Europäischen Gemeinschaften durch das Europäische Amt für Betrugsbekämpfung (OLAF)“, *Europäisches und internationales Integrationsrecht*, sv. 15, Hamburk 2006, s. 243, jakož i Kuhl, L., „Les pouvoirs d'enquête de l'OLAF“, *La protection des intérêts financiers de l'Union et le rôle de l'OLAF vis-à-vis de la responsabilité pénale des personnes morales et des chefs d'entreprises et admissibilité mutuelle des preuves*, Brusel 2005, s. 90, přičemž tito autoři poukazují na skutečnost, že zmíněný úřad je i v rámci kontrol v členských státech odkázán na plnou spolupráci jejích orgánů. K provádění šetření na místě je tedy zapotřebí jednak předchozího souhlasu, a jednak dohledu vnitrostátních orgánů.

žádnou právní vadou. Vzhledem k tomu, že zjištění ani posouzení skutkového stavu Soudem zásadně nepodléhá přezkumu Soudního dvora, je třeba tento důvod kasačního opravného prostředku zamítnout.

4. Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku: neprovedení organizačních procesních opatření a dokazování

123. Svým čtvrtým důvodem opravného prostředku vytýká navrhovatelka odmítnutí provést organizační procesní opatření a dokazování, o něž požádala podle čl. 64 odst. 4 a článku 65 jednacího řád Soudu, a v důsledku toho i vadné uplatnění procesního práva, které je v zásadě přezkoumatelné Soudním dvorem. Soudu zůstává nicméně vyhrazeno rozhodnutí ohledně účelnosti organizačních procesních opatření a důkazních opatření pro vyřešení sporu [48].

124. Navrhovatelkou vytýkaná porušení procesních předpisů se na základě těchto skutečností ukazují jako neopodstatněná.

125. Co se týče údajného opomenutí předložit zprávy ze dne 9. a 23. prosince 1998 o provedení vyšetřování UCLAF, je třeba konstatovat, že Soud v bodě 99 napadeného rozsudku správně předpokládal, že navrhovatelce bylo umožněno nahlédnout do těchto písemností [49]. Proti širší výtce neúplnosti předložených zpráv je třeba namítnout, že navrhovatelka v bodě 88 svého kasačního opravného prostředku sama přiznává, že chybějící část těchto zpráv obdržela dne 12. října 2005, takže jí byl v okamžiku ústního jednání dne 15. listopadu znám plný obsah těchto písemností. Její návrh na předložení dokumentů obsažených ve spise byl tudíž správně zamítnut jako bezpředmětný.

126. Navíc Soud v bodě 324 napadeného rozsudku poukázal na to, že turecké orgány jednoznačně potvrdily, že sporná osvědčení byla padělána. Soud dospěl k závěru, že se vzhledem k písemnostem ze spisu a k žalobním důvodům uplatňovaným navrhovatelkou jeví, že taková opatření směřující k prokázání skutečnosti, že se jedná o pravé dokumenty, nejsou ani relevantní, ani nezbytná pro rozhodnutí v projednávané věci. Soud proto s použitím volné úvahy, jež mu přísluší, rozhodl tato opatření nenaři-

48 — Podle článku 49 svého jednacího řádu může Soud v každém stadiu řízení po vyslechnutí generálního advokáta nařídit jakékoli organizační procesní opatření nebo důkazní opatření. Organizační procesní opatření mají za úkol zajistit přípravu rozhodnutí, průběh řízení a vyřešení sporů za co nejlepších podmínek. Podle ustálené judikatury je Soud povinen zkoumat užitečnost důkazních opatření pro účely řešení sporu. Viz rozsudky Soudu ze dne 22. února 2000, ACAV a další v. Rada (T-138/98, Recueil, s. II-341, bod 72), a ze dne 16. května 2001, Toditec (T-68/99, Recueil, s. II-1443, bod 40). Soud má v tomto ohledu posuzovací pravomoc v mezích, jež mu stanoví jednací řád.

49 — Viz výše, bod 105.

zovat. Toto rozhodnutí je v souladu s právem a nelze je v rámci kasačního opravného prostředku napadnout.

127. Také tento důvod kasačního opravného prostředku je tedy nutno zamítnout.

5. Pátý důvod kasačního opravného prostředku: právní posouzení dokumentů nebo skutečností ohledně údajného porušení povinností tureckých orgánů a Komise

128. Úvodem je třeba poukázat na to, že navrhovatelka svým pátým důvodem kasačního opravného prostředku převážně napadá skutková zjištění Soudu a jím provedená posouzení skutečností, které zásadně nemohou být předmětem tohoto řízení. Jejich zkoumání je přípustné jen tehdy, pokud se jedná o přezkum jejich právního posouzení a právních důsledků, které z nich Soud vyvodil, aby rozhodl, že není dána „zvláštní situace" ve smyslu článku 239 CKS [50].

50 — Pokud Soud zjistil nebo posoudil skutkový stav, Soudní dvůr je na základě článku 225 ES příslušný k výkonu přezkumu právní kvalifikace těchto skutkových okolností a právních důsledků, které z nich byly vyvozeny Soudem [v tomto smyslu viz Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., *na uvedeném místě* (poznámka pod čarou 20), s. 457, bod 16-007]. Jak několikrát rozhodl Soudní dvůr, představuje totiž tato kvalifikace právní otázku, která může být jako taková předložena k přezkumu Soudnímu dvoru v rámci kasačního opravného prostředku. Viz rozsudky ze dne 3. března 2005, Biegi Nahrungsmittel und Commonfood v. Komise (C-499/03 P, Sb. rozh. s. I-1751, bod 41); ze dne 19. října 1995, Rendo a další v. Komise (C-19/93 P, Recueil, s. I-3319, bod 26), a ze dne 29. dubna 2004, Parlament v. Ripa di Meana a další (C-470/00 P, Recueil, s. I-4167, bod 41).

129. Na doplnění je třeba poznamenat, že vychází-li navrhovatelka ve svém vyjádření z jiného rozložení důkazního břemene, než bylo určeno Soudem [51], je tento právní názor vzhledem k mým závěrům ohledně třetího důvodu kasačního opravného prostředku nutno zamítnout.

130. Dále pojednám o údajném porušení povinností tureckých orgánů a Komise, o něž navrhovatelka opírá svou argumentaci k prokázání existence „zvláštní situace". Aby se pokud možno zabránilo opakováním, soustředím své závěry na ty okolnosti, které se mi jeví jako obzvlášť relevantní, a o okolnostech, které již byly předmětem mého právního posouzení, se zmíním jen krátce.

a) K údajnému porušení povinností tureckých orgánů

i) Hodnocení sporných osvědčení 32 A.TR.1 jakožto padělků

131. Ohledně hodnocení sporných osvědčení 32 A.TR.1 jakožto padělků postačí uvést, že Soud bez právního pochybení konstatoval,

51 — Bod 108 kasačního opravného prostředku navrhovatelky.

že pravost tureckých osvědčení mohly na základě rozdělení pravomocí stanovených právem Společenství určit pouze příslušné turecké orgány [52]. Tyto orgány – jak Soud správně shledal – přitom potvrdily nepravost těchto osvědčení [53].

ii) K osvědčení A.TR.1 WVB D437214

132. Jak správně konstatoval Soud v bodech 129 a následujících, odstranily turecké orgány svým dopisem ze dne 22. srpna 2003 i veškeré pochybnosti ohledně padělání osvědčení D437214.

133. Povaha sporných osvědčení jakožto padělků nemůže nicméně sama o sobě ospravedlnit výtku nesplnění povinnosti, natož pak výtku součinnosti tureckých orgánů [při zhotovování těchto padělků]. Tvrzení navrhovatelky ohledně nesplnění povinnosti tureckých orgánů při posouzení sporných osvědčení 32 A.TR.1 jakožto padělků je tudíž nutno odmítnout.

52 — Viz výše, bod 83.
53 — Viz výše, bod 85.

iii) Nesplnění povinnosti tureckých celních orgánů ohledně razítek

134. Dále je třeba odmítnout tvrzení navrhovatelky ohledně nesplnění povinnosti tureckých celních orgánů, co se týče razítek, neboť s potřebnou jasností neprokázala, nakolik se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, jež by bylo možno napravit cestou kasačního opravného prostředku. Již tato okolnost sama o sobě opravňuje odmítnutí tohoto důvodu jakožto nepřípustného.

135. Čistě preventivně je třeba poukázat na to, že pokud chce navrhovatelka z domnělé podobnosti mezi otisky razítek na sporných osvědčeních a otisky razítka na osvědčeních, jež byla posouzena jako řádná, usuzovat na to, že sporná osvědčení nejsou padělaná, nýbrž pouze chybná, lze proti tomu namítnout, že takovýto nález nemůže z právního hlediska – z již vyložených důvodů – nahradit jednoznačné posouzení tureckými orgány.

iv) Nesplnění povinnosti tureckých orgánů ohledně registrace úředních dokladů

136. Je nutno souhlasit se závěrem Soudu, že ani z Dohody o přidružení, ani z předpisů k jejímu provádění nelze vyvodit povinnost tureckých orgánů vést odpovídající rejstříky. Nicméně je třeba souhlasit i s posouzením

navrhovatelky obsaženým v bodě 136 jejího kasačního opravného prostředku, že registrace úředních dokumentů představuje běžnou praxi dobře zorganizovaného orgánu, a proto se vlastně jedná i o samozřejmost. Registrace je, jak poznamenává navrhovatelka, zároveň základem pro řádné plnění povinnosti správní pomoci.

137. Toto konstatování však samo o sobě není s to podepřít argumentaci navrhovatelky, že se v případě předmětných osvědčení jedná o osvědčení pravá. Tomuto tvrzení odporují jednoznačná zjištění tureckých orgánů. Naopak je třeba dát přednost argumentaci Soudu, podle níž mají padělatelé zájem na tom, aby mohli pro padělaná osvědčení používat evidenční číslo odpovídající osvědčení pravému. Nesprávné právní posouzení zde konstatovat nelze.

v) Nesplnění povinnosti tureckých orgánů spočívající v součinnosti při vydávání chybných osvědčení

138. Jak již bylo vyloženo, dospěl Soud správně k závěru, že pouhá okolnost, že osvědčení, jež jsou v této věci sporná, byla padělaná, neumožňuje sama o sobě usuzovat na účastenství tureckých orgánů při zhotovení těchto padělků.

vi) Nesplnění povinnosti tureckých orgánů v rámci vzájemné správní pomoci

139. Soud v bodech 194 až 206 napadeného rozsudku konstatoval, že spolupráce ze strany tureckých orgánů byla ve všech ohledech korektní. Při tom poukázal zejména na skutečnost, že iniciativa ke kontrole sporných osvědčení vyšla od samotných tureckých orgánů a že tyto orgány v přiměřené lhůtě přezkoumaly několik stovek osvědčení, výsledky zkoumání sdělily orgánům Společenství, a navíc Komisi umožnily několik šetření na místě v Turecku. Tato zjištění jsou v souladu s právem a nelze je napadnout v rámci kasačního opravného prostředku.

140. Navrhovatelkou tvrzené pokusy tureckých orgánů o zastírání skutečností a maření vyšetřování nepřipouštějí ani závěr, že by Soud posuzoval jemu předložené skutečnosti způsobem právně vadným, jelikož tato tvrzení navrhovatelky nejsou ani dostatečně zdůvodněna, ani podepřena jakýmikoli důkazy.

141. Pokud se navrhovatelka odvolává na jí uváděná řízení před Zollkriminalamt Köln, popřípadě Finanzgericht Hamburg, je k tomu třeba poznamenat, že se v tomto případě jedná o řízení, která zřejmě nemají nic společného s řízením o vrácení cla, které je sporné v této věci, a také nebyly navrho-

vatelkou předloženy Komisi, aby je vložila do spisu v projednávaném řízení o vrácení. Uvedené tvrzení je tudíž nutno odmítnout jako irelevantní.

142. Stejně irelevantní jsou závěry navrhovatelky ohledně osvědčení D141591 a D412662, neboť žádné z nich nebylo předmětem sporného rozhodnutí Komise. V bodě 199 napadeného rozsudku Soud poukazuje na to, že osvědčení D141591 nepatří k osvědčením, o něž se vede spor v tomto řízení, neboť navrhovatelka ani nepodala žalobu proti výběru cla následujícímu poté, co bylo zjištěno padělání, ani nepožádala o vrácení vybraného cla, čímž konkludentně uznala nepravost dotčeného osvědčení.

vii) Nesplnění povinnosti tureckých orgánů z důvodu jiných okolností a zmaření šetření v Mersinu

143. Odmítnout je třeba i ostatní vyjádření navrhovatelky ohledně domnělého nesplnění povinnosti tureckých orgánů. Tato vyjádření jsou totiž vedena snahou o zpochybnění skutkových zjištění Soudu, aniž by však jednoznačně ukazovala, v čem má být spatřováno nesprávné právní posouzení.

144. Soud právem prohlásil odkaz navrhovatelky na její jednání s hospodářským úřadem tureckého ministerského předsedy a na zastavení trestního řízení proti jejímu vývozci Akmanovi za stejně irelevantní jako její nedoložená tvrzení, že turecké orgány navzdory několika šetřením na místě provedeným UCLAF zmařily vyšetřování Komise v Turecku. Oproti názoru navrhovatelky nemají tato tvrzení vliv na posouzení skutečností. Každopádně neumožňují závěr o pouhé chybnosti osvědčení ani o nesplnění povinnosti tureckých orgánů.

b) K údajnému porušení povinností Komise

145. Navrhovatelka vytkla Komisi celkem čtyři porušení povinností, které by podle jejího názoru měly představovat „zvláštní situace“ ve smyslu článku 239 CKS. Soud však v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že Komise žádné povinnosti neporušila. S tímto hodnocením je třeba – jak bude následně ukázáno – bezvýhradně souhlasit.

i) Nesplnění povinnosti při dohledu nad preferenční úpravou ohledně Turecka

146. Soud nejprve správně konstatoval, že výtku nesplnění povinností souvisejících

s dohledem a kontrolou nad prováděním Dohody o přidružení bylo třeba zkoumat na základě povinnosti Komise – vyplývající z článku 211 ES a zásady řádné správy – zajistit správné provádění Dohody o přidružení [54]. Soud poukázal na to, že tato povinnost vyplývá rovněž ze samotné Dohody o přidružení a jednotlivých rozhodnutí přijatých Radou přidružení [55].

147. Po vyhodnocení všech skutkových okolností Soud konstatoval, že Komise učinila vše pro zajištění řádného provádění Dohody o přidružení s Tureckem. V bodě 238 napadeného rozsudku správně zdůraznil skutečnost, že Komise po objevení prvních náznaků o padělání průvodních osvědčení provedla šetření na tureckém území.

148. V souladu s obecně uznávanými pravidly procesního práva uložil Soud navrhovatelce důkazní břemeno k prokázání případného porušení povinnosti Komise. V této souvislosti odmítl všeobecná tvrzení a podezření navrhovatelky, jakož i její pokus navodit analogii se skutkovými okolnostmi tvořícími základ rozsudku Kaufring a další. Soud byl totiž toho názoru, že tento skutkový stav není srovnatelný se skutkovým stavem, který byl posuzován v rámci řízení v projednávané věci, neboť v rozsudku Kaufring a další Soud určil, že se turecké orgány dopustily hrubých nesplnění povinností, mezi nimi zejména neprovedení ustanovení Dohody o přidružení, která postihovala veškeré vývozy televizorů z Turecka. Uvedená nesplnění povinností přispěla ke vzniku nesrovnalostí týkajících se vývozů, v důsledku čehož se vývozci ocitli ve zvláštní situaci ve smyslu článku 239 CKS. Oproti tomu v projednávaném případě ohledně sporných osvědčení nebyla takováto porušení povinností podle názoru Soudu prokázána.

149. V době, kdy došlo k předmětným událostem, které vedly k projednávanému sporu, skutečně neexistovalo podezření ze systematických porušení ustanovení Dohody o přidružení, jež by mohlo poskytnout Komisi důvod ke zvýšené bdělosti při dohledu nad preferenčním režimem vůči Turecku. Nebylo jí tudíž možno vytýkat žádné nesplnění povinnosti. Z toho plyne, že se Soud nedopustil nesprávného právního posouzení skutkových okolností.

ii) Nesplnění povinnosti opomenutím zaslat otisky razítek

150. Soud dospěl v napadeném rozsudku právem k závěru, že ani Turecko, ani Komise nebyly podle právních přepisů uplatnitelných v dané věci povinny předávat vzory razítek, popřípadě podpisové vzory. Opomenutí

54 — Rozsudky Kaufring a další (uvedený v poznámce pod čarou 9, bod 257) a Eyckeler & Malt v. Komise (uvedený v poznámce pod čarou 24, bod 165); rozsudek Soudního dvora ze dne 15. ledna 1986, Krohn v. Komise (175/84, Recueil, s. 753, bod 17).

55 — Rozsudek Kaufring a další (uvedený v poznámce pod čarou 9, bod 258).

Komise zaslat otisky razítek italským celním orgánům nemohlo tudíž představovat nesplnění povinnosti.

151. Na rozdíl od názoru navrhovatelky povinnost k zaslání otisků razítek nevyplývala zejména ani z čl. 93 prováděcího nařízení k CKS. Podle svého jednoznačného znění se tento právní předpis netýká osvědčení A.TR.1 sporného v projednávané věci, nýbrž pouze formulářů „APR“ a osvědčení původu podle „formuláře A“, jež se samy týkají pouze dovozu zboží pocházejícího z rozvojových zemí [56].

152. Na rozdíl od názoru navrhovatelky nebyl čl. 93 prováděcího nařízení k CKS prohlášen za použitelný *mutatis mutandis* ani rozhodnutími podle Dohody o přidružení mezi Společenstvím a Tureckem. To platí i pro článek 4 rozhodnutí č. 1/96. Na rozdíl od tvrzení navrhovatelky toto ustanovení v žádném případě neprohlašuje článek 93 prováděcího nařízení k CKS za použitelný v daném případě. Navrhovatelka nevzala na zřetel skutečnost, že ustanovení celního práva Společenství jsou v oblasti působnosti Dohody o přidružení s Tureckem použitelná jen tehdy a v takovém rozsahu, v němž je to výslovně stanoveno v Dohodě o přidružení, popřípadě v rozhodnutích přijatých v souladu s touto dohodou. K zahrnutí článku 93 prováděcího nařízení k CKS do oblasti působnosti Dohody o přidružení však nikdy nedošlo. Proto také navrhovatelka nemůže citovat ani jednu právní normu, na jejímž základě by byl článek 93 prováděcího nařízení k CKS prohlášen za použitelný *mutatis mutandis* v daném případě.

153. Je tudíž jisté, že článek 93 prováděcího nařízení k CKS nebyl v daném případě použitelný ani na základě svého znění, ani za něj nebyl prohlášen pouze v rámci Dohody o přidružení s Tureckem.

iii) Porušení povinnosti včasného varování dovozců

154. Porušení povinnosti včasného varování dovozců pojmově předpokládá existenci odpovídající povinnosti Komise vyplývající z práva Společenství. Soud nicméně v bodě 270 sporného rozhodnutí s odvoláním na judikaturu Společenství [57] správně konstatoval, že žádné ustanovení práva Společenství výslovně neukládá Komisi povinnost

56 — To vyplývá z čl. 67 odst. 1 ve spojení s čl. 80 písm. a) prováděcího nařízení k CKS, které se týkají celního preferenčního zacházení pro rozvojové země. Víz dále přehled preferenčních osvědčení o původu a volném pohybu, in: Lux, M., *Das Zollrecht der EG*, Köln 2003, s. 136. Preferenční osvědčení pro zboží z Turecka vykazují zkratku „A.TR“, zatímco „Form A“ (formulář A) se používá pro zboží z rozvojových zemí, na které se vztahuje Všeobecný systém preferencí (GSP) jakožto autonomní nástroj Společenství pro obchod s třetími státy.

57 — Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. září 1999, De Haan Beheer (C-61/98, Recueil, s. I-5003, bod 36); rozsudek Hyper v. Komise (uvedený v poznámce pod čarou 23, bod 126).

upozornit dovozce, má-li pochybnosti o platnosti jimi uskutečněných celních transakcí v rámci preferenčního režimu.

155. To však nevylučuje, že Komise může být případně z důvodu své povinnosti řádné péče povinna obecně varovat dovozce pocházející ze Společenství. Odpovídající povinnost varovat může ovšem vzniknout pouze tehdy, má-li Komise vážné pochybnosti o řádnosti velkého počtu vývozů uskutečněných v rámci preferenčního systému [58].

156. Jak Soud konstatoval v bodě 273, navrhovatelka nebyla schopna průkazným způsobem dokázat existenci hrubých nesplnění povinností tureckých orgánů, která by postihovala veškeré vývozy koncentrátů ovocných šťáv a přispěla k oběhu padělaných osvědčení. Nebyla tudíž možná žádná analogie se skutkovými okolnostmi, na jejichž základě byl vydán rozsudek Kaufring a další.

157. Vyjádření navrhovatelky v tomto řízení o kasačním opravném prostředku nepřipouští odchylné posouzení, neboť její výtka obsažená v bodech 225 a 226 kasačního opravného prostředku se výslovně týká vydávání „chybných“, nikoli však „padělaných“ průvodních osvědčení, takže stále nepodala protidůkaz o součinnosti tureckých orgánů na zhotovování padělků. Navrhovatelka se ostatně opírá o nepřípustné tvrzení, neboť její vyjádření jsou výslovně vedena snahou dosáhnout nikoli pouze a výlučně právního přezkumu odůvodnění Soudu, nýbrž opětovného zjištění skutkových okolností, což nespadá do pravomoci Soudního dvora jakožto instance rozhodující o kasačním opravném prostředku.

158. Mimoto je třeba uvést, že Soud v bodě 274 napadeného rozsudku vzal na zřetel skutečnost, že v této věci sporné dovozy navrhovatelky pocházejí z období od dubna 1995 do listopadu 1997, zatímco pochybnosti o pravosti nebo obsahové správnosti tureckých osvědčení A.TR.1 se objevily teprve později, počínaje rokem 1998. Komise se totiž dozvěděla o existenci padělaných osvědčení teprve tehdy, když italské orgány objevily první padělané osvědčení a bylo zahájeno vyšetřovací řízení. Z toho je nutno vyvodit, že i kdyby Komise bývala od roku 1998 povinna varovat dovozce pocházející ze Společenství, nebylo by to mělo žádné důsledky pro dovozy z let 1995 až 1997, které jsou sporné v této věci.

159. Soud proto právem zodpověděl záporně otázku, zda má Komise povinnost včasného varování dovozců.

58 — Viz rozsudek Hyper v. Komise (uvedený v poznámce pod čarou 23, bod 128).

iv) Nesplnění povinnosti při objasňování a posuzování skutkových okolností při šetřeních v Turecku

160. Ohledně výtky nesplnění povinnosti při objasňování a posuzování skutkových okolností při šetřeních v Turecku Soud v bodě 284 napadeného rozsudku konstatoval, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, že navrhovatelka nebyla s to podepřít svá tvrzení důkazy. Při posuzování skutkových okolností správně dospěl k závěru, že Komise prostřednictvím inspekcí řádně prozkoumala a následně posoudila veškeré relevantní skutkové okolnosti.

161. Jestliže navrhovatelka tímto důvodem kasačního opravného prostředku znovu kritizuje právně nesprávné rozložení důkazního břemene, je toto tvrzení nutno vzhledem k mým závěrům k třetímu důvodu kasačního opravného prostředku odmítnout.

162. Navíc je nutno konstatovat, že navrhovatelka ve svém důvodu kasačního opravného prostředku vychází z nepřípustného tvrzení, neboť její vyjádření směřují výslovně k novému posouzení skutkových okolností, a nikoli výlučně k právnímu přezkumu odůvodnění Soudu. Zejména není schopna dostatečně jasně vyložit, nakolik se Soud dopustil nesprávného právního posouzení. Jelikož toto tvrzení nevyhovuje procesním požadavkům kladeným na kasační opravný prostředek, musí být rovněž odmítnuto.

c) Mezitímní výsledek

163. Je třeba uvést, že ani turecké orgány, ani Komise v projednávané věci neporušily své povinnosti, a tudíž se nejedná o „zvláštní situaci“ ve smyslu článku 239 CKS a článku 905 prováděcího nařízení k CKS. Proto je třeba zamítnout i pátý důvod kasačního opravného prostředku jako neopodstatněný.

6. K šestému důvodu kasačního opravného prostředku: Komise se neobrátila na celní výbor, popřípadě Radu přidružení

164. Svým šestým důvodem kasačního opravného prostředku vytýká navrhovatelka skutečnost, že se Komise neobrátila na celní výbor, popřípadě na Radu přidružení, aby zamezila vyskytnuvším se nesrovnalostem v obchodním styku mezi Společenství a Tureckem. Podle jejího názoru spočívá nesprávné právní posouzení v napadeném rozsudku ve skutečnosti, že se Soud omezil na popis smluvně stanovených povinností Rady přidružení, jakož i Smíšeného celního výboru, aniž by provedl právní kvalifikaci těchto předpisů ve vztahu k danému konkrétnímu případu. Kromě toho nevyvodil na základě předložených skutkových okol-

ností potřebné právní důsledky, co se týče toho, jak měla Komise jednat [59].

165. Toto tvrzení nelze přijmout, neboť Soud v bodě 239 napadeného rozsudku nepochybně řádně prozkoumal skutkový stav původního sporu, aby zjistil, zda byly v daném konkrétním případě dány předpoklady pro zapojení Smíšeného celního výboru.

166. Jakožto právní základ pro konání tohoto orgánu na návrh Komise by bylo třeba uplatnit čl. 52 odst. 2 rozhodnutí č. 1/95, podle se nějž smluvní strany v tomto výboru radí o všech otázkách, které se týkají provádění tohoto rozhodnutí, a které způsobují jedné z těchto stran problémy. Tento výbor by při výskytu takovýchto obtíží byl podle čl. 52 odst. 1 rozhodnutí č. 1/95 oprávněn poskytnout Radě přidružení odpovídající doporučení pro řádné fungování celní unie. Nic však nesvědčilo o existenci významnějších obtíží. Spíše je třeba vycházet z toho, že vzhledem k ochotě tureckých orgánů ke spolupráci nebylo potřebné ani odůvodněné se na tyto orgány obrátit.

167. V bodě 239 napadeného rozsudku tak Soud konstatoval, aniž by se dopustil nesprávného právního posouzení, že navrhovatelka nebyla schopna prokázat, že by Komise v rámci správní pomoci dohodnuté s Tureckou republikou narazila na problémy, které by odůvodňovaly diskusi uvnitř těchto orgánů o přijetí specifických opatření k jejich odstranění.

168. Soud proto právem zastával názor, že nelze konstatovat analogii se skutkovými okolnostmi, které tvořily základ rozsudku Kaufring a další, jelikož ohledně sporných průvodních osvědčení nebylo prokázáno podobné porušení povinností ze strany tureckých orgánů, jež by zakládalo zvláštní situaci [60].

169. Komise proto nebyla povinna obrátit se na celní výbor, popřípadě na Radu přidružení. Tento důvod kasačního opravného prostředku je tudíž nutno rovněž zamítnout jako neopodstatněný.

7. K sedmému důvodu opravného prostředku: nesprávné posouzení oprávněného zájmu navrhovatelky ohledně A.TR.1 WVB D437214

170. Pokud se navrhovatelka v souvislosti se svým sedmým důvodem kasačního

59 — Bod 240 kasačního opravného prostředku.

60 — Viz výše, bod 148.

opravného prostředku očividně odvolává na tříletou promlčecí lhůtu podle čl. 221 odst. 3 CKS [61], aby se vyhnula povinnosti uhradit dovozní clo, je třeba odpovědět, že se toto tvrzení zakládá na nesprávném výkladu práva Společenství.

171. Na jedné straně zde není vzata na zřetel skutečnost, že v se projednávaném sporu jedná o prominutí, popř. vrácení, cla podle článku 239 CKS, a nikoli, jak se patrně domnívá navrhovatelka, o případ neprovedení dodatečného zaúčtování cla vyplývajícího z celního dluhu podle čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS, na které se použije čl. 221 odst. 3 CKS [62]. Přitom se zde jedná o dva různé postupy s různými procesními a hmotněprávními předpoklady, které je nutno zkoumat nezávisle na sobě [63]. V tomto smyslu je třeba hypotetické úvahy o eventuální použitelnosti tohoto předpisu v případě jinak znějícího rozhodnutí Soudu odmítnout jako nevýznamné.

172. Na druhé straně spočívají tyto úvahy na právně nesprávném názoru, že Soud měl povinnost sporné rozhodnutí z formálních důvodů zrušit. Jak však Soud správně doložil v bodě 133 napadeného rozsudku, existovala i pro případ částečného zrušení opět jenom možnost vydat nové rozhodnutí se stejným obsahem. Je sice pravda, že v souladu se zjištěním Soudu v bodě 128 napadeného rozsudku nemohla Komise k okamžiku vynesení napadeného rozsudku, to znamená dne 18. prosince 2002, vzhledem k nejednoznačným výpovědím tureckých orgánů řádně dospět k závěru, že osvědčení D437214 bylo padělané. V konečném výsledku se nicméně ukázalo, že tento závěr byl objektivně správný, jak to nakonec potvrdil dopis tureckých orgánů ze dne 22. srpna 2003. Podle judikatury soudů Společenství však neexistuje oprávněný zájem na zrušení rozhodnutí z důvodu formální vady, jestliže by po zrušení rozhodnutí mohlo být znovu vydáno jenom rozhodnutí s týmž obsahem, jako rozhodnutí

61 — V bodě 254 svého kasačního opravného prostředku odkazuje navrhovatelka na „tříletou lhůtu stanovenou v čl. 218 odst. 3 CKS“, která však v rozporu s tím, co naznačuje navrhovatelka, nepředstavuje lhůtu promlčecí. Toto ustanovení určuje naopak zvláštní lhůtu, v níž je třeba provést dodatečné zaúčtování částky odpovídající celnímu dluhu. Platí pro jiné případy, než je obvyklý případ vzniku celního dluhu, a tudíž též pro navrhovatelkou zřejmě míněné vybrání cla po propuštění zboží podle článku. 220 CKS (viz Alexander, S., *Zollkodex*, na uvedeném místě, poznámka pod čarou 10, čl. 218, bod 6).

62 — Viz například Galera Rodrigo, S., *Derecho aduanero español y comunitario*, Madrid 1995, s. 312; Bleihauer, H.-J., *Lehrbuch des Europäischen Zollrechts*, na uvedeném místě (poznámka pod čarou 10), s. 416. Bleihauer vychází z toho, že dodatečné zaúčtování podle článku 220 CKS následující po přijetí rozhodnutí (výhodného pro celního dlužníka) o prominutí popř. vrácení dovozního cla podle článku 239 CKS přichází v úvahu teprve tehdy, je-li znovu vymahatelný celní dluh podle článku 242 CKS, například proto, že k prominutí popř. vrácení došlo neprávem. O takovouto situaci však v projednávané věci jednoznačně nejde, neboť před přijetím rozhodnutí Komise nebylo vydáno žádné zvýhodňující rozhodnutí o prominutí popř. vrácení podle článku 239 CKS ohledně sporných průvodních osvědčení. V žádném případě se nejedná ani o situace, v nichž podle názoru Huchatz, W., *Lehrbuch des Europäischen Zollrechts*, na uvedeném místě (poznámka pod čarou 10), s. 379, a zejména s. 380, obecně připadá v úvahu dodatečné zaúčtování podle článku 220 CKS. Je tomu tak na jedné straně tehdy, jestliže částka cla nebyla celním orgánem zaúčtována ve lhůtách podle článků 218 a 219 CKS a na druhé straně v případě, kdy byla částka cla zaúčtována sumou nižší, než činila zákonná dlužná částka.

63 — Viz Alexander, S., *Zollkodex*, na uvedeném místě (poznámka pod čarou 10), před čl. 220, bod 8, který odkazuje na rozličné podmínky prominutí nebo vrácení podle čl. 239 odst. 1 druhé odrážky CKS a upuštění od vybrání cla po propuštění zboží podle čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS. Tato okolnost si vyžaduje provedení souběžných řízení.

zrušené [64]. Rozhodnutí Soudu je v souladu s právem, a tudíž je nelze napadnout.

173. Proto je nutno zamítnout i tento důvod kasačního opravného prostředku.

8. K osmému důvodu kasačního opravného prostředku: zvážení na základě rizika a ekvity

174. Jak Soud konstatoval v bodě 295 napadeného rozsudku, Komise nezaujala ve sporném rozhodnutí stanovisko k otázce péče nebo nedbalosti navrhovatelky. Na základě toho Soud konstatoval, že argument navrhovatelky, že se nedopustila hrubě nedbalostního jednání, je neúčinný, a tudíž musí být zamítnut.

175. Jestliže navrhovatelka tvrdí, že Soud takto nesprávně opominul provést posouzení na základě rizika a ekvity, nelze to přijmout, neboť Soud k tomu v žádném případě neměl právní povinnost.

176. Jak navrhovatelka sama uznává v bodech 257 a 258 svého kasačního opravného prostředku, není důvěra hospodářského subjektu v platnost dovozních licencí, které se později ukáží jako padělané, zpravidla chráněna právem Společenství, nýbrž se přičítá obecnému obchodnímu riziku [65]. Zákonodárce Společenství již prostřednictvím čl. 904 písm. c) prováděcího nařízení k CKS provedl jednoznačné posouzení rizik, jímž jsou soudy Společenství při výkladu práva Společenství vázány.

177. Jestliže navrhovatelka vyvozuje z judikatury soudů Společenství, že Komise byla povinna provést obecné posouzení na základě rizika a ekvity, nemůže se opírat jmenovitě o judikaturu, kterou sama uvádí na podporu tohoto názoru. V rozsudku Bonn Fleisch [66], který uvádí, se jednalo o pochybení jak celních orgánů členského státu, tak i Komise, při výkonu jejich povinnosti náležité péče, pro něž v projednávané věci chybí jakýkoli podklad [67]. Totéž platí i pro uváděný rozsudek Eyckeler & Malt [68].

178. Také tento důvod kasačního opravného prostředku je proto nutno zamítnout jako zjevně neopodstatněný.

64 — Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. července 1983, Geist v. Komise (117/81, Recueil, s. 2191, bod 7); rozsudky Soudu ze dne 18. prosince 1992, Díaz García v. Parlament (T-43/90, Recueil, s. II-2619, bod 54); ze dne 20. září 2000, Orthmann v. Komise (T-261/97, Recueil FP, I-A-181 a II-829, body 33 a 35), a ze dne 3. prosince 2003, Audi v. HABM [TDI] (T-16/02, Recueil, s. II-5167, body 97 a 98).

65 — Viz výše, body 70, 112 až 115.

66 — Uvedený v poznámce pod čarou 23, body 115 až 117.

67 — Viz výše, body 163 a 169.

68 — Uvedený v poznámce pod čarou 24.

9. K devátému důvodu kasačního opravného prostředku: porušení čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS

179. Svým devátým důvodem kasačního opravného prostředku uplatňuje navrhovatelka porušení čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS, který omezuje dodatečné zaúčtování (následné vybrání) cla z důvodů ochrany dobré víry a právní jistoty [69]. Toto ustanovení má chránit legitimní očekávání osoby povinné zaplatit clo, pokud jde o opodstatněnost všech skutečností uvedených v rozhodnutí o následném vybrání nebo nevybrání cla [70].

180. Podle tohoto ustanovení smějí vnitrostátní orgány upustit od následného vybrání cla pouze tehdy, jsou-li kumulativně splněny tři podmínky. Jestliže jsou splněny, má celní dlužník nárok na to, aby bylo od následného vybrání cla upuštěno [71]. Zaprvé muselo k nevybrání dojít na základě chyby samotných příslušných orgánů. Zadruhé musela být jejich chyba takové povahy, že nemohla být rozpoznána dlužníkem, který je v dobré víře, navzdory jeho profesní zkušenosti a vynaložené péči. Zatřetí musel celní dlužník dodržet veškerá platná ustanovení o celním prohlášení [72].

181. Mezi stranami sporu je v podstatě sporným pojem „chyba“, přičemž navrhovatelka vychází z toho, že jeho skutková podstata je v daném konkrétním případě naplněna. Vytýká Soudu, že nevzal v potaz aktivní účast tureckých celních orgánů při vydávání a používání třiceti dvou osvědčení A.TR.1, která jsou v projednávané věci sporná.

182. Toto tvrzení nelze přijmout z důvodů právních ani skutkových.

183. Především je třeba mít na paměti, že předložení padělků úředních dokumentů, k němuž dojde v dobré víře, a které je možné zejména u padělaných osvědčení o preferenčním původu zboží, nemůže z právního hlediska vést k „chybě“ ve smyslu čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS [73]. Judikatura Soudního dvora totiž pro připuštění takovéto „chyby“ vyžaduje aktivní konání celních orgánů

69 — Rozsudky Soudního dvora ze dne 16. června 1992, Belovo (C-187/91, Recueil, s. I-4937, bod 14), a ze dne 5. října 1988, Padovani (210/87, Recueil, s. 6177, bod 6).

70 — Rozsudky Mecanarte (uvedený v poznámce pod čarou 11, bod 19) a ze dne 14. listopadu 2002, Ilumitrónica (C-251/00, Recueil, s. I-10433, bod 39).

71 — Rozsudky Soudního dvora ze dne 1. dubna 1993, Hewlett Packard France (C-250/91, Recueil, s. I-1819, bod 12), Faroe Seafood a další (uvedený v poznámce pod čarou 13, bod 84), a ze dne 19. října 2000, Sommer (C-15/99, Recueil, s. I-8989, bod 35).

72 — Rozsudky Hewlett Packard France (uvedený v poznámce pod čarou 71, bod 13); ze dne 14. května 1996, Faroe Seafood a další (uvedený v poznámce pod čarou 13, bod 83); ze dne 26. listopadu 1998, Covita (C-370/96, Recueil, s. I-7711, body 25 až 28), a ze dne 11. října 2001, William Hinto & Sons (C-30/00, Recueil, s. I-7511, body 68, 69, 71 a 72).

73 — V tomto smyslu též Alexander, S., *Zollkodex*, na uvedeném místě (poznámka pod čarou 10), čl. 220 body 18, 65.

a příčinnou souvislost mezi tímto konáním a dotčenou chybou [74].

184. Vycházíme-li z této judikatury, lze z mého pohledu vymezit právní pojem „chyba“ vůči pojmu „padělání“ tak, že „chyba“ nutně vyžaduje (byť objektivně vadné) jednání celních orgánů v rámci jejich pravomoci [75], zatímco „padělání“ zásadně znamená úmyslné jednání nepovolaných třetích osob [76]. Toto rozlišení ukazuje, že tyto pojmy odpovídají naprosto rozdílným skutkovým okolnostem.

185. V důsledku toho nemůže být celním dlužníkům, kteří se v dobré víře odvolávají na padělaná osvědčení o preferenčním původu zboží, jež nebyla vystavena příslušnými orgány třetích států, přiznána ochrana dobré víry podle tohoto právního předpisu [77]. Toto pojetí se kryje s judikaturou Soudního dvora k oblasti působnosti tohoto předpisu. V souladu s judikaturou Soudního dvora týkající se prominutí nebo vrácení dovozního cla podle článku 239 CKS je i v rámci dodatečného zaúčtování podle článku 220 CKS uznáno, že padělaná osvědčení o preferenčním původu zboží jsou součástí obchodního rizika, proti němuž musí přijmout potřebná opatření sám dovozce [78]. Okolnost, že dovozce je v dobré víře, jej nezbavuje odpovědnosti ohledně uhrazení celního dluhu, jelikož je tím, kdo podal celní prohlášení, co se týče dováženého zboží. O placení cla a řádnost dokladů předkládaných celním orgánům se musí dovozce postarat sám, i když se již nemůže zbavit škody, kterou utrpěl [79]. Za případnou platební neschopnost vyplývající z neprominutí cla je tudíž zásadně odpovědný pouze dovozce. Výše dluhu, o jehož prominutí se žádá, také nepředstavuje sama o sobě kritérium, jež by mohlo ovlivnit posouzení

74 — Viz rozsudky Mecanarte (uvedený v poznámce pod čarou 11, bod 23) a Ilumitrónica (uvedený v poznámce pod čarou 70, bod 42); usnesení Soudního dvora ze dne 9. prosince 1999, CPL Imperial 2 a Unifrigo v. Komise (C-299/98 P, Recueil, s. I-8683, bod 32).

75 — Podle názoru Soudního dvora se pojem chyby neomezuje na pouhé chyby v psaní nebo počtech, jež se přihodí příslušným orgánům, nýbrž zahrnuje jakýkoli omyl, který činí přijaté rozhodnutí nesprávným, k čemuž dochází zejména při chybném výkladu nebo chybném uplatnění použitelných právních předpisů (rozsudek Mecanarte, uvedený v poznámce pod čarou 11, bod 20).

76 — Přičemž se jedná o úmyslné neoprávněné jednání třetích osob spočívající ve zhotovení nepravé listiny nebo pozměnění již existující pravé listiny za účelem oklamání v právním styku ohledně toho, kdo ji vyhotovil.

77 — Rozsudek Pascoal & Filhos (uvedený v poznámce pod čarou 11, body 59 a následující). Sack, J., *na uvedeném místě* (poznámka pod čarou 7), sv. 1, C. II, bod 79, s. 26, poukazuje na to, že v rámci vybrání cla po propuštění zboží nelze chybným nebo padělaným dokumentům přiznat žádnou hodnověrnost, jelikož v opačném případě by v těchto případech nemohlo nikdy dojít k následnému vybrání cla a nesmírně by se zvýšil zájem na používání takovýchto dokumentů. Dále odkazuje na úpravu obsaženou v čl. 904 písm. c) prováděcího nařízení k CKS.

78 — Usnesení CPL Imperial 2 a Unifrigo v. Komise (uvedené v poznámce pod čarou 74, body 37 a následující); rozsudek Soudu ze dne 9. června 1998, CPL Imperial 2 a Unifrigo v. Komise (spojené věci T-10/97 a T-11/97, Recueil, s. II-2231, body 62 a následující).

79 — Rozsudek Van Gend en Loos (uvedený v poznámce pod čarou 11, body 16 a 17). Podle Dolfen, M., „Nacherhebung, Erstattung und Erlass von Abgaben nach dem neuen Zollkodex“, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, sešit 24/1993, s. 759, pouze daňový dlužník nese riziko, že se obchodní doklad, například o původu zboží, při pozdějším zkoumání ukáže jako chybný.

podmínek pro prominutí [80]. Na druhé straně nelze požadovat od Společenství, aby neslo nepříznivé důsledky protiprávního jednání třetích osob.

186. Tuto judikaturu je nutno použít obdobně na projednávanou věc. V této souvislosti je třeba poukázat na skutková zjištění Soudu, provedená, aniž by došlo k nesprávnému právnímu posouzení, podle nichž se v případě třiceti dvou sporných osvědčení A.TR.1 jedná o padělky, které byly zhotoveny bez součinnosti tureckých orgánů. Vzhledem k tomu, že navrhovatelka nepředložila dostatečné důkazy, neměl Soud důvod přijmout domněnku aktivní součinnosti příslušných orgánů při zhotovování padělků. Soud tudíž správně zamítl třetí žalobní důvod jako neopodstatněný.

80 — Částka celního dluhu uloženého navrhovatelce souvisí s hospodářským významem zboží, zejména s částkou cel a daní, kterými je toto zboží zatíženo. To, že požadovaná částka dovozního cla může být vysoká, spadá do kategorie rizik povolání, kterým se hospodářský subjekt vystavuje (viz v tomto smyslu rozsudek Faroe Seafood a další, uvedený v poznámce pod čarou 13, bod 115). Výše dluhu, o jehož prominutí je žádáno, není tudíž sama o sobě skutečností, která by mohla ovlivnit posouzení podmínek pro prominutí celního dluhu (rozsudek Soudu ze dne 13. září 2005, Ricosmos BV v. Komise, T-53/02, Sb. rozh. s. II-3171, bod 161).

187. Jelikož čl. 220 odst. 2 písm. b) CKS nebyl napadeným rozsudkem porušen, je nutno devátý důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako zjevně neopodstatněný.

V – Výsledek posouzení

188. Na základě všech výše uvedených skutečností a úvah je kasační opravný prostředek neopodstatněný. Musí proto být v plném rozsahu zamítnut.

VI – Náklady řízení

189. Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu, jenž se použije na řízení o kasačním opravném prostředku na základě článku 118 téhož řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise náhradu nákladů řízení požadovala a navrhovatelka neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

VII – Závěry

190. Vzhledem k výše uvedeným úvahám Soudnímu dvoru navrhuji

– zamítnout kasační opravný prostředek v plném rozsahu a

– uložit navrhovatelce náhradu nákladů řízení, včetně nákladů řízení v prvním stupni.